

**A Keszthelyi-hegység (HUBF20035)
kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
fenntartási terve**

Keszthely
2020

Készítette:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth u. 16.

Tel: 06-87-555-260 Fax: 06-87-555-261

E-mail: bfnp@bfnp.hu

Web: <https://www.bfnp.hu>

Sitiung Környezet- és Természetvédelmi Tanácsadó és Szolgáltató Bt.

8360 Keszthely, Tánácsics M. u. 55.

Tel: +36-30-288-7775

E-mail: sitiung@keszthelynet.hu

Felelős tervező: Dr. Bódis Judit

Vezető szakértők

Dr. Bauer Norbert

Dr. Bódis Judit

Dr. Kenyeres Zoltán

Közreműködő szakértők

Dr. Ábrahám Levente

Fehér Csaba

Dr. Kondorosy Előd

Dr. Lókkös Andor

Pacsai Bálint

Sinka Gábor

Sisák István

Varga Júlia

Kommunikáció

Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány:

Dr. Klein Ákos

Lázár Péter

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv.....	5
1. A terület azonosító adatai	6
1.1. Név	6
1.2. Azonosító kód	6
1.3. Kiterjedés	6
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	6
1.5. Érintett települések.....	8
1.6. Egyéb védetség kategóriák.....	8
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	10
2. Veszélyeztető tényezők	13
3. Kezelési feladatok meghatározása	18
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	18
3.2. Kezelési javaslatok.....	19
3.2.1. Élőhelyek kezelése	20
3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok.....	20
3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok	21
1. Kezelési Egység	22
2. Kezelési Egység	24
3. Kezelési Egység	27
4. Kezelési Egység	30
5. Kezelési Egység	34
6. Kezelési Egység	37
7. Kezelési Egység	39
8. Kezelési Egység	42
9. Kezelési Egység	45
10. Kezelési Egység	47
11. Kezelési Egység	49
12. Kezelési Egység	51
13. Kezelési Egység	53
14. Kezelési Egység	55
15. Kezelési Egység	56
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	58
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	58
3.2.4. Kutatás, monitorozás	59
3.2.5. Mellékletek.....	60

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében.....	72
3.3.1. Agrártámogatások	72
3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer.....	72
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer	75
3.3.2. Pályázati források.....	76
3.3.3. Egyéb.....	76
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja.....	76
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	76
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	80
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel.....	81

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Keszthelyi-hegység kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT)
--------------------------------	---

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF20035
---------------------------------------	------------------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	14898,12 ha
---------------------------------------	--------------------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és fajok felsorolásánál a Natura 2000 terület adatlapjának 2018. évi változatát vettük alapul.

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 6110* Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (*Alysso-Sedion albi*)
- 6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
- 6210 Meszes alapkőzetű féltérmezetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)
- 6240* Szubpannon sztyeppék
- 6260* Pannon homoki gyepek
- 6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)
- 6430 Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai
- 6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 8220 Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzettel
- 9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)
- 9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
- 9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői
- 91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*
- 91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescensszel*
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek

^T 7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek

^T 8150 Közép-európai hegyvidéki szilikátos sziklatörmelék-lejtők

^T 8160* Közép-Európa domb- és hegyvidéki mészkő-törmelék-lejtői

^T 8210 Mészkősziklás lejtők sziklanövényzettel

* kiemelt közösségi jelentőségű jelölő élőhely

^T a Natura adatlapon (standard data form - SDF) szereplő, de a térképezés során meg nem erősített előfordulású élőhelyek. Törlésüket javasoljuk a Natura adatlapról.

1.4.2. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek

8310 Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok

1.4.3. Natura 2000 adatlapra „D” értékkel (nem jelölő) felvételre javasolt közösségi jelentőségű élőhelyek

6520 Hegyi kaszálórétek

9110 Mészkerülő bükkösök (*Luzulo-Fagetum*)

1.4.4. Jelölő fajok

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)

Homoki nőszirm (*Iris humilis* subsp. *arenaria*)

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Lumnitzer-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)⁺

Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)

Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)

Hosszúfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*

Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Gyászincér (*Morimus funereus*)

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

Havasi cincér (*Rosalia alpina*)*

Remetebogár (*Osmoderma eremita*)*

Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)

Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)

Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)

Közönséges denevér (*Myotis myotis*)

Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)

Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

*kiemelt közösségi jelentőségű jelölő faj

⁺ A tervezési területen a *Dianthus plumarius* egy taxonja (alfaja) fordul elő, a kérdés azonban taxonómiaiilag nem tisztázott, egyes szakirodalmak a subsp. *lumnitzeri*, mások a subsp. *regis-stephani* előfordulását feltételezik.

1.4.5. Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)

Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)

Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
 Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
 Vértű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
 Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)

1.5. Érintett települések

Település	Érintett terület (ha)	Település területének érintettsége (%)
Zala megye		
Zalaszántó	2520,56	67,23
Vállus	1952,59	88,99
Rezi	1874,10	63,07
Várvölgy	1394,44	55,64
Balatongyörök	1345,76	35,76
Keszthely	1222,50	16,13
Gyenesdiás	761,26	41,08
Sümegecsehi	408,15	23,46
Vonyarcvashegy	404,25	28,64
Nagygörbő	157,55	20,83
Vindornyalak	45,53	9,93
Cserszegtomaj	31,77	2,54
Döbröce	30,61	11,06
Vindornyaszőlős	27,07	2,58
Veszprém megye		
Uzsa	787,24	38,74
Sümeg	684,64	10,70
Lesencefalu	357,71	49,88
Lesenceistvánd	250,10	29,44
Balatonederics	220,10	11,86
Bazsi	199,20	21,75
Nemesvita	139,16	15,00
Sümegprága	83,83	14,57

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

A tervezési terület magában foglalja, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről szóló 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet alapján, a Keszthelyi-hegység területén található, országos jelentőségű védett területek egy részét is (10845,4 ha). Ezen túl a tervezési területre vonatkozik a 2/2000. (III. 24.) számú, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén lévő egyes védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról (Tátika és Virágos-hegy Erdőrezervátumok) szóló KöM rendelet.

Ex lege védett természeti értékek a tervezési területen:

A tervezési területen 76 ismert **barlang** van, köztük 4 fokozottan védett.

Barlangok településenkénti felsorolásban (a fokozottan védettek **félkövér betűtípussal**):

Nagygörbő (9 db): Bazaltutcai-kőfülke, Görbői-hasadékbarlang, Kétlyukú-barlang, Kőajtó-barlang, Kőkamra, Lepkés-barlang, Szádok-barlang, Vadlán-lik, Lyukas-oldalú-barlang

Zalaszántó (4 db): Tátikai-hasadékbarlang, Tátikai-kőlik, Fekete-oszlopos-barlang, Mágneses-barlang.

Rezi (23 db): Bolhás-barlang, Hosszú-völgyi-hasadékbarlang, Hosszú-völgyi-kőfülke, Húsvéti-ülőfás-barlang, Kisbükös-völgyi-barlang, Lovaskatona 1. sz. barlangja, Lovaskatona 2. sz. barlangja, Lovaskatona 3. sz. barlangja, Lovaskatona 4. sz. barlangja, Lovaskatona 5. sz. barlangja, Meleg-hegyi-dolomitodú, Meleg-hegyi-üreg, Púpos-hegyi 1. sz. forrásbarlang, Púpos-hegyi 2. sz. forrásbarlang, Púpos-hegyi 3. sz. forrásbarlang, Púpos-hegyi 4. sz. forrásbarlang, Púpos-hegyi-sziklaeresz, Rezi-barlang, Rezi-gömbfülke, Rezi Remete-barlang, Rezi-sziklaeresz, Rezi Vadlán-lik, Sinka-lik.

Keszthely (6 db): Apalányai-barlang, Csóka-kői 1. sz. barlang, Csóka-kői 2. sz. barlang, Csóka-kői 3. sz. barlang, Csóka-kői 4. sz. barlang, Újévi Kétlik-barlang.

Gyenesdiás (3 db): Gyenesdiási Vadlány-lik, Tücsök-dombi-üreg, Tücsök-dombi-barlang.

Balatongyörök (12 db): Boncsos-barlang, Boncsos-barlang alatti üreg, Boncsosi-hasadékbarlang, Boncsosi-kőfülke, Halálfejes-barlang, Kágyiló-barlang, Keserű-berki Borzlyuk, Keserű-berki-rókalyuk, Keserű-berki-üreg, Keserű-berki-víznyelőbarlang, Szobakő-barlang, Vaddisznós-barlang.

Balatonederics (15 db): Balatonedericsi Nagynyelő-barlangja, Böjt-barlang, **Csodabogyós-barlang**, **Döme-barlang**, Hársfa-lyuk-barlang, Homok-barlang, **Jakucs László-barlang**, **Kessler Hubert-barlang**, Medvehagymás-barlang, Miklós-barlang, November 7. barlang, Róka-nyelő-barlang, Szél-lik, Szúnyogos-nyelő-barlangja, Ülőbéka-barlangja.

Vállus (4 db): Horda-barlang, Vállusi Gipszlábas-barlang, Vállusi-Kis-barlang, Vállusi-Vadlán-lik.

A tervezési területen 297 ismert **kunhalom (vaskori temetőhalom)** található Zalaszántó községhatárában, a Tátikától délre és nyugatra.

A tervezési területen 26 ismert **forrás** található:

Nagygörbő: Görbő Nyugati szivárgók 1, Görbő Nyugati szivárgók 2, Görbő Keleti szivárgók 1, Görbő Keleti szivárgók 2, Kovácsi-hegy Nyugati szivárgó 1, Kovácsi-hegy Nyugati szivárgó 2. **Zalaszántó**: Kóbió szivárgók 1, Kóbió szivárgók 2, Kóbió szivárgók 3, Kóbió-kút, Gyökérkút, Hermántó-forrás 1, Hermántó-forrás 2, Kovácsi-mező-forrás, Szemérmes-kút, Tátika-Hidegkút-forrás. **Sümeg**: Sarvaly-forrás. **Uzsa**: Molnárka-forrás 1, Molnárka-forrás 2, Ferencházi szivárgók 1, Ferencházi szivárgók 2, Ferencházi mederszivárgó 1, Ferencházi mederszivárgó 2. **Vállus**: Szent Miklós-forrás. **Balatongyörök**: Büdös-kút. **Rezi**: Szent Ilona-forrás

A tervezési területen 18 ismert víznyelő található (Balatonederics, Balatongyörök, Nemesvita és Vállus községhatároiban):

Balatonederics: Balatonedericsi-fennsík 1. számú víznyelő, Balatonedericsi-fennsík 2. számú víznyelő, Balatonedericsi-fennsík 4. számú víznyelő, Balatonedericsi-fennsík 5. számú víznyelő, Balatonedericsi-fennsík 6. számú víznyelő, Balatonedericsi-fennsík 10. számú berogyás, Balatonedericsi-fennsík 11. számú berogyás, Balatonedericsi-fennsík 12. számú berogyás, Balatonedericsi-fennsík 15. számú berogyás.

Balatongyörök: Balatonedericsi-fennsík 7. számú berogyás, Balatonedericsi-fennsík 8. számú berogyás, Keserű-berki 1. számú víznyelő, Keserű-berki 2. számú víznyelő, Keserű-berki-töbör, Vaddisznós-nyelő.

Nemesvita: Balatonedericsi-fennsík 14. számú berogyás.

Vállus: Balatonedericsi-fennsík 9. számú víznyelő, Balatonedericsi-fennsík 13. számú berogyás.

A tervezési területen található egyedi hatósági határozattal lehatárolt határvonalú **ex lege védett láppal** érintett ingatlanok helyrajzi számos listája:

Várvölgy: 0113/9, 039/5, 039/6, 039/7, 039/8, 039/9, 039/10, 039/11, 039/13, 039/15, 039/16, 039/18, 039/18, 039/19, 039/20, 039/21, 039/22, 039/23, 039/24, 022/1, 022/2, 022/3, 022/4, 022/5, 022/6, 022/7, 022/8, 022/9, 022/10, 022/11, 024/17, 024/18, 024/19, 024/20, 024/21, 024/22 (a 024/16 hrsz. megosztásából keletkeztetett)

Zalaszántó: 037/2, 037/3, 037/4, 037/6, 037/8, 037/11, 037/14, 037/18, 037/19, 037/20, 037/23, (a 037/9, a 037/15 és a 037/16 hrsz.-ú ingatlanok megosztásából keletkeztetett)

A tervezési terület a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján, az országos ökológiai hálózat magterület övezetét 94,43 %-ban, puffer területét 4,65 %-ban, ökológiai folyosó övezetét 0,61 %-ban (összesen 99,69 %-ban) érinti.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A tervezési terület északi részét érintő kezelési terv: Hangyaleső Bt. (2002): Természetvédelmi Kezelési Terv a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park Keszthelyi-hegység bazaltrégiója és az ex lege védett Hévíz-Keszthely környéki síklápok területére, I. és II. kötet, 196 oldal és 194 oldal (megbízó: Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság).

!

1.7.2. Településrendezési eszközök

Zala megye:

Balatongyörök, szabályozási terv és helyi építési szabályzat(17/2008. (XII.19.) rendelet)

Cserszegtomaj, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (15/2015. (XII.17.) rendelet)

Döbröce, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (6/2008. (V.16.) rendelet)

Gyenesdiás, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (5/2011. (III. 24.) rendelet)

Gyenesdiás, szabályozási terv és helyi építési szabályzat – módosítás (5/2011. (III.24.) rendelet)

Keszthely, szabályozási terv és helyi építési szabályzat- egységes szerkezetben ((2013.06.) 32/2009. (X. 15.) rendelet)

Keszthely, szabályozási terv és helyi építési szabályzat - módosítás (102017. (V. 30.) rendelet)

Kisgörbő szabályozási terv, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (3/2009 (III.02.) rendelet)

Nagygörbő, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (3/2009 (II.27.) rendelet)

Rezi, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (7/2006 (VI. 26.) rendelet)

Sümegecsehi, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (3/2007 (II.15.) rendelet)

Sümegecsehi, szabályozási terv és helyi építési szabályzat - módosítás (2/2012. (I. 31.) rendelet)

Vállus, helyi építési szabályzat (4/2005. (IV. 29.) rendelet)

Vállus, szabályozási terv és helyi építési szabályzat - módosítás (16/2009 (XII.31.) rendelet)

Várvölgy Község Önkormányzata képviselő testületének 8/2017 (IX.29.) önkormányzati rendelete a településfejlesztéssel, településrendezéssel és településkép-értékesítéssel összefüggő partnerségi egyeztetés helyi szabályairól
Vindornyalak, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (11/2009. (IX.7.) rendelet)
Vonyarcvashegy helyi építési szabályzat (18 /2018. (X.13.) rendelet)
Zalaszántó, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (13/2006 (IX. 19.) rendelet)

Veszprém megye:

Balatonederics, szabályozási terv és helyi építési szabályzat - egységes szerkezetben (1/2004. (II. 23.) rendelet)
Balatonederics, szabályozási terv és helyi építési szabályzat - módosítás (egységes szerkezetben 11/2018. (IX.24.) rendelet)
Bazsi, helyi építési szabályzat és szabályozási terv (12/2004.(XII.14.) önkormányzati rendelet)
Lesencefalu, helyi építési szabályzat és szabályozási terv (2/2004.(II.9.) önkormányzati rendelet)
Lesenceistvánd, helyi építési szabályzat (20/2005. (XII.15.) rendelet)
Nemesvita, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (5/2005. (IV.30.) rendelet)
Nemesvita, szabályozási terv és helyi építési szabályzat - módosítás (9/2019. (VI.5.) rendelet)
Sümeg, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (5/2010 (III.19.) rendelet)

Sümegprága, helyi építési szabályzat és szabályozási terv (12/2004. (XII.15.) ök. rendelet)
Uzsa, szabályozási terv és helyi építési szabályzat (2/2007. (II. 14.) rendelet)

1.7.3. Körzeti erdőtervek

A körzeti erdőtervezést, az erdőtervet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban Evt.) 33. §-a szabályozza, a körzeti erdőtervezés szabályait az egyes erdészeti hatósági eljárások, bejelentések, valamint hatósági nyilvántartások eljárási szabályairól szóló 433/2017. (XII.21.) Korm. rendelet 1-7. §-ai, a körzeti erdőtervezés részletes szabályait az Evt. végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII.21.) FM rendelet 12-24. §-ai ismertetik.

A Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet erdőtervezési szempontjait, erdőgazdálkodási szabályait a 2012. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az érintett körzeti erdőtervek alapján folytatott erdőgazdálkodásról szóló 85/2012. (VIII. 6.) VM rendelet 5. számú melléklete tartalmazza.

Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőtervének határozatszám: 285/1/2012 (Érvényes: 2013. január 1. – 2022. december 31.).

A Hévízi erdőtervezési körzet erdőterve átmeneti időben készült, mert a 2008. évi előzetes egyeztetések idején még a 1996. évi LIV. törvény (továbbiakban régi Evt.) volt hatályban, de mire a minisztériumi jóváhagyás megtörtént, addigra az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: új Evt.) szabályozása lépett érvénybe. Az új Evt. 113. § (12) bekezdése alapján az erdőtervet még a régi Evt. alapján állapították meg. Ez a körzeti erdőterv még „Keszthelyi erdészeti tervezési körzet második erdőterve” (Érvényes: 2010. január. 1. - 2019. december 31.) címmel készült, a jóváhagyó határozat száma: XXIV/1131/12/2010 (Vidékfejlesztési Minisztérium). Jelenleg (2020-ban) folyamatban van a Hévízi erdőtervezési körzet erdőtervének elkészítése, annak jóváhagyásáig az Evt. 113. § (17), (18) bekezdéseiben foglaltak alapján a korábbi erdőterv érvényessége fennáll.

1.7.4. Tájegységi vadgazdálkodási tervek és vadgazdálkodási üzemtervek

A tervezési terület az 506-os számú „Zala-kisbalatoni” és az 508-as számú „Marcal-medencei” vadgazdálkodási tájegységek területén fekszik. A tájegységi vadgazdálkodási tervek az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 12/2018. (VII. 3.) AM rendelettel kerültek kihirdetésre. A vadgazdálkodók a 20 évre szóló vadgazdálkodási üzemterveket elkészítették, ezeket a hatóság jóváhagyta és ezek alapján folytatják a vadgazdálkodási tevékenységüket. A vadgazdálkodás üzemtervek érvényességi ideje 2017. március 01 – 2037. február 28.

1 Vadgazdálkodási egység kódszáma: 20-203250-506

- Vadászatra jogosult: Napfény Vadásztársaság;
- Vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: ZA-05/ZAH/020/150-2/2019

2 Vadgazdálkodási egység kódszáma: 20-203650-506

- Vadászatra jogosult: Lesence Vadásztársaság;
- Vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: ZA-05/ZAH/020/297-2/2019

3 Vadgazdálkodási egység kódszáma: 20-203350-506

- Vadászatra jogosult: Kovácsi Vadásztársaság;
- Vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: ZA-05/ZAH/020/149-2/2019

4 Vadgazdálkodási egység kódszáma: 20-203450-506

- Vadászatra jogosult: Óhíd Vadászati Kft.;
- Vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: ZA-05/ZAH/020/295-2/2019

5 Vadgazdálkodási egység kódszáma: 20-203550-506

- Vadászatra jogosult: Bakonyerdő Zrt.
- Vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: ZA-05/ZAH/020/296-2/2019

6 Vadgazdálkodási egység kódszáma: 20-203560-506

- Vadászatra jogosult: Kígyósvölgyi Vadásztársaság;
- Vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: ZA-05/ZAH/020/81-3/2019

7 Vadgazdálkodási egység kódszáma: 19-303050-508

- Vadászatra jogosult: Darnay Kálmán Vadásztársaság;
- Vadgazdálkodási üzemtervet jóváhagyó határozat száma: VE-09/FM/236-5/2019

1.7.5. Halgazdálkodási terv

A tervezési területen nyilvántartott halgazdálkodási vízterület nem található.

1.7.6. Vízgyűjtő-gazdálkodási terv

A tervezési terület déli része a 4-2. Balaton közvetlen-, északi része a 4-1. Zala vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik. Az alegységek vízgyűjtő-gazdálkodási tervei:

- 4-2. Balaton közvetlen alegység Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve, Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április
- 4-1. Zala alegység Vízgyűjtő-gazdálkodási Terve, Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április

Az Országos Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervet, és a részvízgyűjtők terveit a 1155/2016. (III.31) Korm. határozat hirdette ki. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek elérhetők:

<http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

1.7.7. Világörökségi kezelési terv vagy tervezet

A tervezési területet nem érinti.

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy M=közepes L=kis jelentőségű)	Érintett terület aránya a jelölő értékek szempontjából (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A területen belül ható veszélyeztető tényezők				
B06	Fakitermelés (kivéve tarvágás)	H	20	Érintettek a <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150*), Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői (9180*) élőhelytípusok. Legnagyobb területtel a Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0) élőhelytípus érintett a korábban betelepített és jelenleg pusztuló feketefenyvesek letermelése okán. A xilofág rovarok és az odúlakó denevérek is veszélyeztetettek, mert megszűnik az élőhelyük. A fakitermelések során az élőhelytípus sérülhet, az egyes fajok elveszíthetik élő/táplálkozó/szaporodó/búvó helyeiket, mint az adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>), hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>), harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>), gyászincér (<i>Morimus funereus</i>), remetebogár (<i>Osmoderma eremita</i>), nagyfülű denevér (<i>Myotis bechsteini</i>), nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>), skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), kerekvállú állasbogár (<i>Rhysodes sulcatus</i>), nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>), Kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>), Díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>), Sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>), Kis apollólepke (<i>Parnassius mnemosyne</i>)
C01	Ásványkitermelés (pl. kőzet, érc, kavics, homok, kagyló)	H	15	A tervezési területen működő bányák további bővítése, újabbak nyitása legnagyobb területen a Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190*), Szubpannon sztyeppék (6240*), Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájas gyepek (<i>Alyso-Sedion albi</i>) (6110*), Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzettel (8220), és a Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) élőhelytípust érinti, az élőhelytípus kiterjedésének csökkenését és az élőhelyek elpusztulását okozza. Továbbá a sziklagyepi növényekre, mint a magyar gurgolya (<i>Seseli leucospermum</i>) és a Lumnitzer-szegfű (<i>Dianthus</i>)

				<i>plumarius</i> subsp. <i>lumnitzeri</i>)/ Szent István-szegfű (<i>Dianthus plumarius</i> subsp. <i>regis-stephani</i>) is veszélyt jelent, hiszen az élőhelyeik megsemmisülésével jár.
G08	Hal- és vadállomány kezelése	H	40	<p>A tervezési területen számos élőhelytípusban meghaladja a vadállomány létszáma az élőhely eltartóképességét. A jelentős nagyvadlétszám kiemelt degradációs tényező, a taposás és az ürülék felhalmozódása miatt különösen a Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190*), Meszes alapközetű féltérmezetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzettel (8220), Szubpannon sztyeppék (6240*), Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i>-szel (91H0*), <i>Cephalanthero-Fagion</i> közép-európai sziklai bükkösei mészkövön (9150*), Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i>-erdői (9180*) élőhelyeken, valamint a Lumnitzer-szegfű (<i>Dianthus plumarius</i> subsp. <i>lumnitzeri</i>)/ Szent István-szegfű (<i>Dianthus plumarius</i> subsp. <i>regis-stephani</i>) fajok esetében.</p> <p>A Kékperjés láprétek meszes, tözegegy vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i>, <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) gyepekben a túrások és a taposás, az üde erdőkben, mint a Szubmontán és montán bükkösök (9130), Pannon gyertyános tölgyesek (91G0), Pannon cseres tölgyesek (91M0) élőhelyeken a természetes felújulás gátlása a leginkább kedvezőtlen hatás.</p> <p>A túltartott vadállomány erdei cserje- és gyepszintre gyakorolt negatív hatása, az intenzív erdőművelés és vegyszerhasználat a faj állományainak fennmaradását ellehetetleníti a Díszes tarkalepke (<i>Hypodryas maturna</i>) esetében. A Kék pattanóbogár (<i>Limoniscus violaceus</i>) fennmaradásához megfelelő mennyiségű és minőségű odvas holtfára van szükség. A faj állományait az odvas faegyedek sérülése (taposás, rágás) is veszélyezteti</p>
B07	Lábonálló és fekvő holt fa eltávolítása, beleértve a törmelékét is	M	20	Minden erdei élőhelytípust érint, legnagyobb területtel a Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) élőhelytípus érintett a feketefenyő letermelés okán. A xilofág rovarok és az odúlakó denevérek is veszélyeztetettek, mert megszűnik az élőhelyük.

B08	Idős fák eltávolítása (kivéve a lábónálló vagy fekvő holt fát)	M	20	Minden erdei élőhelytípust érint, legnagyobb területtel a Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) élőhelytípus érintett a feketefenyő letermelés okán. A xilofág rovarok és az odúlakó denevérek is veszélyeztetettek, mert megszűnik az élőhelyük.
L02	Fajösszetétel változás természetes szukcesszió következtében (más, mint a mezőgazdasági vagy erdészeti gyakorlatnak által okozott közvetlen változás)	M	20	A Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) élőhelytípusban a feketefenyő egészségügyi okokból történt letermelését követően a molyhos tölgyes termőhelyek természetes felújulása során problémát jelentenek az agresszíven terjedő őshonos fajok és az özönfajok. A Pannon sziklagyeppek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190*), Meszes alapközvetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (<i>Festuco-Brometalia</i>) (6210), Szubpannon sztyeppék (6240*), Pannon homoki gyepek (6260*) becserjésedése természetes folyamat, de veszélyezteti az élőhely fennmaradását és az itt található homoki nőszirm (<i>Iris humilis</i> subsp. <i>arenaria</i>) állományokat. Az adriai sallangvirág (<i>Himantoglossum adriaticum</i>) tövei a cserjék záródása után elpusztulnak. A leánykőöröcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) nem sziklagyepi állományai is cserjésednek.
B09	Tarvágás	L	2	Minden erdei élőhelytípust érint, a xilofág rovarok és az odúlakó denevérek veszélyeztetettek, mert megszűnik az élőhelyük.
<i>A területre kívülről és belülről ható veszélyeztető tényezők</i>				
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	H	25	Minden élőhelytípus érintett. Az inváziós növényfajok közül a mirigyes bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>) a legjelentősebb, szinte minden száraz és mezofil élőhelyet súlyosan veszélyeztet, erőteljes biodiverzitás csökkenést okozva. A Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> -szel (91H0*) élőhelytípusban a feketefenyő egészségügyi okokból történt letermelését követően a molyhos tölgyes termőhelyek természetes felújulása jórészt annak a függvénye, mennyire sikerül a bálványfát visszaszorítani. A tervezési terület Pannon homoki gyepei (6260*) súlyosan fertőzöttek.
A06	Gyepművelés felhagyása (pl. legeltetés vagy kaszálás megszüntetése)	M	5	A Kékperjés láprétek meszes, tözegezes vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), a Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510), és a Pannon homoki gyepek (6260*) fennmaradása gyepműveléshez kötött.

				A Homoki nőszirmom (<i>Iris humilis</i> subsp. <i>arenaria</i>) élőhelyein a felhagyás miatti cserjésedés veszélyeztet. A lápi tarkalepke (<i>Euphydryas aurinia</i>) élőhelyeinek becserjésedése a tápnövények eltűnéséhez vezethet.
A08	Gyepterület kaszálása vagy vágása	L	5	A jelölő csigafajok [(hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>) és harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>)], a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>), a sárga gyapjasszövő (<i>Eriogaster catax</i>) és a vérfű hangyaboglárka (<i>Maculinea teleius</i>) a növényzet vertikális szerkezetének megváltozására érzékenyen reagálnak, így a nem megfelelő módon, vagy időpontban végzett kaszálás hatására populációik sérülhetnek.
A29	Talajszennyezést okozó mezőgazdasági tevékenységek	L	3	A Kékperjés láprétek meszes, tőzegezes vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), a Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510), és a Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430), továbbá a jelölő csigafajok [(hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>) és harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>)] veszélyeztetettek, mint üde élőhelyekenés talajközelen élő állatok. A talajszennyezés hatására az élőhelyek degradálódnak, a jelölő csigafajok populációi számára alkalmatlan élőhelyé válnak, így a populációk sérülnek.
B15	Előregedett erdők csökkentését célzó erdőkezelés	L	2	Minden erdei élőhelytípus érintett. A xilofág rovarok és az odúlakó denevérek veszélyeztetettek, mert megszűnik az élőhelyük.
F07	Sport, turisztikai és szabadidős tevékenységek	L	2	A Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) (6190) reagálnak a legérzékenyebben a cross-motorozásra, quadozásra, terepkerékpározásra. A taposás miatt az élőhelyek degradálódnak és alkalmatlanná válnak a jelölőfajok számára. A nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok (8310) élőhelytípus esetében a turisztikai célú hasznosítás során óvatosan és körültekintően kell meghatározni a látogatók számát és a látogatások módját, hogy a barlangi képződmények és a barlangi élővilág ne károsodjanak. A közönséges denevért (<i>Myotis myotis</i>) a barlangok turisztikai hasznosítása zavarhatja.
A26	Felszíni vagy felszín alatti vizek diffúz szennyezését	L	3	A Kékperjés láprétek meszes, tőzegezes vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410), a Sík- és

	okozó mezőgazdasági tevékenységek			dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510), és a Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430) veszélyeztetettek, mint üde élőhelyek. A talajszennyezés hatására az élőhelyek degradálódnak, a jelölő fajok populációi számára alkalmatlan élőhellyé válnak, így a populációk sérülnek.
A09	Intenzív legeltetés vagy túllegeltetés	L	1	A Pannon homoki gyepek (6260*) biodiverzitás csökkenéssel reagálnak a túllegeltetésre, a homoki nőszirm (<i>Iris humilis</i> subsp. <i>arenaria</i>) egyedszáma is csökkenhet. A jelölő csigafajok [(hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>) és harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>)] a nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>) és a lápi tarkalepke (<i>Euphydryas aurinia</i>) is érzékeny a túllegeltetés okozta vegetációs szerkezeti változásokra, populációik sérülhetnek.
F09	Háztartási/rekreációs létesítményi hulladék/szemét elhelyezése és kezelése	L	10	A Pannon homoki gyepek (6260*) útszéli, a Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>) (9130), Pannon molyhos tölgyesek (91H0*), és a pannon cseres tölgyesek (91M0*) településekhez közeli állományai veszélyeztetettek. A lerakott hulladék az élőhelyek degradálódásához vezet.
A terület jövőbeli potenciális veszélyeztető tényezői				
N02	Aszály és csapadékmennyiség csökkenés a klímaváltozás következtében	H	60	Szinte minden élőhelytípus érintett lehet. Az erdőben a gyengültségi betegségek megjelenése, majd a fák pusztulása, az üde gyepekben az érzékeny fajok eltűnése, majd az élőhely teljes degradációja következhet be. Inváziós fajok is megjelenhetnek. Mindez erőteljes hatást gyakorol az állatvilágra is. Az élőhelyek biodiverzitása erőteljesen csökken.
B02	Más típusú erdővé alakítás, beleértve a monokultúrákat is	M	5	Amennyiben a letermelt, sziklás termőhelyű feketefenyő állományok helyén a természetes szukcesszió során várhatóan felújuló karsztbokorerdő-sziklagyep mozaik területén bármilyen mesterséges erdőszítés történik, az veszélyezteti a sziklagyepi fajok, mint a magyar gurgolya (<i>Seseli leucospermum</i>) és a Lumnitzer-szegfű (<i>Dianthus plumarius</i> subsp. <i>lumitzeri</i>)/ Szent István-szegfű (<i>Dianthus plumarius</i> subsp. <i>regis-stephani</i>) populációk fennmaradását. A jelölő csigafajok [(hasas törpecsiga (<i>Vertigo moulinsiana</i>) és harántfogú törpecsiga (<i>Vertigo angustior</i>)] számára az éger- és kőrísliget, illetve láperdők (91E0) nyújtanak csak életfeltételeket.

N01	Hőmérsékletváltozás (pl. hőmérséklet növekedés és szélsőséges hőmérsékleti értékek) a klímaváltozás következtében	M	40	Minden üde erdei élőhelyet [pl. Szubmontán és montán bükkösök (9130), Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői (9180), Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők (91E0)] veszélyeztetnek az egyre hosszabbá és forróbbá váló nyári aszályos időszakok. Hatásukra az élőhelyek elveszítik eredeti fajösszetételüket, degradálódnak és végül eltűnnek.
A13	Gyepterületek és egyéb féltermészetes élőhelyek felülvetése	L	3	A művelés intenzifikálása a nitrofrekvens fajok előretörését és a biodiverzitás csökkenését vonja maga után. Elsősorban az üde kaszálók veszélyeztetettek: Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>) (6410) és a Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) (6510) élőhelytípusok.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Fő célkitűzések:

- A bazalt régióban a Szubmontán és montán bükkösök (9130), a Pannon gyertyános tölgyesek (91G0) természetességének javítása, a meglévő természetességi állapot fenntartása, a Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzetének (8220) megőrzése.
- A dolomit régióban a Pannon molyhos tölgyesek (91G0) regenerációjának segítése, ezen élőhelytípus, továbbá a Pannon sziklagyeppek (6190), Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (6210), Szubpannon sztyeppék (6240) egymással mozaikoló foltjainak megőrzése és fenntartása, az inváziós bálványfa (*Ailanthus altissima*), és a taposás visszaszorítása, valamint a szukcesszió visszafogására irányuló, részben aktív természetvédelmi beavatkozások segítségével.
- A bazalt és a dolomit régió közti medencékben kialakult Kékperjés lápréteken (6410), Sík és dombvidéki kaszálóréteken (6510) a cserjésedés és az inváziós fajok visszaszorítása, a gyepterületek fenntartása extenzív gazdálkodással.
- A közösségi jelentőségű növény- és állatfajok állományának, egyedszámának, populációi életképességének megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: nagy szarvasbogar (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*), adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*), Lumnitzer-szegfű (*Dianthus lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*), magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*), leánykőkörcsin (*Pulsatilla grandis*).

További célkitűzések:

- Változatos korú, jó szerkezetű és összetételű erdők kialakítása.
- A xilofág rovarok, odúlakó madarak és denevérek számára a lábon álló holt faanyag megfelelő mértékű megtartása.

- Infáziós fajok [kiemelten a bálványfa (*Ailanthus altissima*)] visszaszorítása.
- Hosszú távon a területen még megtalálható feketefenyő (*Pinus nigra*) erdőállományok átalakítása őshonos, változatos korú és faji összetételű, lombos fajokból álló erdővé, a spontán terjedő egyedek eltávolítása a sziklagyepekből és a karsztbokor erdőkből.
- A nem jelölő, de fontos, közösségi jelentőségű és védett növény- és állatfajok állományainak megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*), darázsölyv (*Pernis apivorus*), fekete gólya (*Ciconia nigra*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), haris (*Crex crex*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), lappantyú (*Caprimulgus europaeus*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), fűrészlábú szöcske (*Saga pedo*), kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*). A nem közösségi jelentőségű, de fontos védett növény- és állatfajok állományainak megőrzése, különös tekintettel a következő fajokra: cifra (medvefű) kankalin (*Primula auricula* subsp. *hungarica*), légybangó (*Ophrys insectifera*), méhbangó (*Ophrys apifera*), sziklai dercevirág (*Arabis lyrata* subsp. *petraea* syn. *Cardaminopsis petraea*), szirti fanyarka (*Amelanchier ovalis*), henye boroszlán (*Daphne cneorum*), keleti zergevirág (*Doronicum orientale*), csonkaír (*Succisa inflexa*), lónyelvű csodabogyó (*Ruscus hypoglossum*), sulyoktáska (*Aethionema saxatile*), szibériai nőzirom (*Iris sibirica*), szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*). Különös természetvédelmi jelentőséggel bírnak a Keszthelyi-hegység bennszülött berkenyefajai (*Sorbus* spp.)⁺ amelyek megőrzése szintén fontos célkitűzések között említendő.
- Az őshonos nagyvadállomány (gímszarvas (*Cervus elaphus*), őz (*Capreolus capreolus*), vaddisznó (*Sus crofa*)) létszámának olyan szintre történő csökkentése, ami lehetővé teszi az erdők természetes felújulását. A betelepített muflon (*Ovis aries*) állományának, a vadgazdálkodási tervekkel összhangban történő csökkentése.

⁺A taxonok felsorolása a megalapozó dokumentáció „1.2.4. A tervezési területen előforduló egyéb jelentős fajok” fejezetében található.

A terület rendeltetése:

- A kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása.
- A Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve az ennek megőrzését, fenntartását biztosító gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési előírás-javaslatok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervekészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően

betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

A kezelési javaslatok megfogalmazása a Natura 2000 terület kijelölésének alapját szolgáló élőhelyek és fajok védelmi és állomány-megerősítési szempontjainak, valamint a gazdálkodói érdekeknek az együttes figyelembevételével történt.

A tervezési terület természeti értékeinek megőrzését szolgáló kezelési elveket és javaslatokat általánosságban, és úgynevezett kezelési egységekhez rendelten adjuk meg a következőkben. A kezelési egységek élőhelyi alapon, az Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer 2011-ben kiadott változatának (Á-NÉR 2011) térképi foltjaihoz kötöten kerültek meghatározásra. Ez utóbbi zömmel művelési ág szerinti azonosságot is jelent. Azok az élőhelyfoltok, melyek azonos kezelést igényelnek, egy kezelési egységbe kerültek. A tervezés alapjaként kezelt élőhelyfoltokat kölcsönösen megfeleltettük a helyrajzi nyilvántartással és a MePAR-blokkrendszerrel. Az egyes kezelési egységekhez tartozó helyrajzi számok listáját és MePAR-blokk kódokat a 3.2.5. b. pont táblázata, a helyrajzi szám szintű keresést biztosító részletes táblázatot az elektronikus melléklet tartalmazza.

Az élőhelyek kezelésére vonatkozó, 3.2.1-es fejezetben elsőként a minden kezelési egységre vonatkozó, gazdálkodáshoz szorosan nem kötődő, illetve a gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatokat adjuk meg. Ezt követik az egyes kezelési egységekhez kötött, konkrét kezelési intézkedések, melyek két szinten kerültek meghatározásra. (1) A kötelezően betartandó előírások alfejezet alatt – a kezelési egység érintettségétől függően – a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendeletet, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról 2009. évi XXXVII. törvényt, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 22.) FM rendelet, vagy a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényt szerepeltetjük. (2) A gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok közé kerültek a természetvédelmi célkitűzéseket kiemelt mértékben szolgáló, önkéntes vállaláson alapuló, előírás-javaslatok.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

3.2.1.1. Gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok

A jelen fenntartási terv céljainak elérését nem veszélyeztető, jogszerű, illetve jogerősen engedélyezett tevékenység korlátozás nélkül folytatható.

A tervezési területen olyan beruházás, mely a terület védelmi céljainak a megvalósítását akadályozza, nem végezhető.

Művelési ág megváltoztatása (a felhagyott szántó, ill. kivett művelési ágú területek gyepké minősítésén és a beerdősült gyepeknek fás legelővé történő átminősítésén kívül), csak a természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban, a természetvédelmi kezelő hozzájárulásával végezhető.

Ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási tevékenység végzéséhez szükséges telep létesítésének engedélyezése nem javasolt.

A tervezési területen lévő bányatelkek horizontális bővítése, újabb bányatelek létesítése a tervezési terület magterület besorolású részterületein a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény alapján tilos, a többi részterületen nem kívánatos.

A tervezési területen található bányák felhagyását követő bányarekultiváció során a meglévő közösségi jelentőségű élőhelyek védelme kapjon prioritást. Az esetleges bánya-rekultiváció minden esetben úgy kerüljön végrehajtásra, hogy a környező Natura 2000-es élőhelyekről, a

természetes folyamatok révén az alapkőzetnek megfelelő természetes élőhelyek regenerálódnak.

Új tervezésű elektromos vezetékek tervezése során előnyben kell részesíteni a földkábelek alkalmazását, elsősorban valamely meglévő nyomvonalas létesítmény (pl. földutak) nyomvonalán.

A tervezési területen a közlekedési infrastruktúra fejlesztése, a meglévő közutak felújításának kivételével, új nyomvonalú utak kialakítása, földutak stabilizált, vagy burkolttá alakítása nem kívánatos.

A tervezési terület az erdőrezervátum magterületek kivételével szabadon látogatható. A Tátika Erdőrezervátum területén a kirándulóturizmus számottevő, amely a Zalaszentőrs–Bazsi műúttól (7327) a Tátika várához vezető turistaösvény, illetve az Országos Kéktúra Tátikát keresztező szakaszának kivételével korlátozandó. A Keszthelyi-hegység kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (kjTT) erdőrezervátum területein és fokozottan védett részterületein közösségi, vagy tömegsport-esemény rendezése, valamint technikai jellegű sporttevékenység folytatása kerülendő.

A szakterületek együttműködését segítő adatbázisok váljanak kölcsönösen megismerhetővé, hogy a tervezési folyamatoknál már figyelembe lehessen venni pl. a pontszerű természeti értékeket és élőhely foltokat.

Bálványfa visszaszorítására: 1) a magtermő fákat ki kell vágni 2) a nagykiterjedésű területeken vegyszeres irtás kell 3) az állami és magán erdőgazdálkodókkal, és a természetvédelmi kezelővel közösen kell végezni a munkát.

3.2.1.2. Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok

Fontos megjegyezni, hogy azokra a Natura 2000 területekre, melyek egyben országos jelentőségű védett természeti területek is, az 1996. évi LIII. számú törvény 31.§ - 41.§-ban foglaltak az irányadók. E területekre szigorúbb szabályozás vonatkozik, mint az országos védelemben nem részesülő (továbbiakban: *nem védett*) Natura 2000 területekre.

A fakitermelési munkálatok esetében, a száraz, fagyos napok számának csökkenése miatt javasolt egy második vegetációs időszakon kívüli termelési időszak megállapítása is, augusztus közepétől.

Javasoljuk, hogy belterületen ne lehessen ültetni bálványfát, a belterületi magszóró fák megnehezítik a bálványfa irtását.

A nyomvonalas létesítmények kezelői (áram- és gázszolgáltató, közútkezelő) a mechanikus irtás mellett a vegyszeres irtást is alkalmazzák a többi szervezettel összehangoltan, hogy a pásztákról ne terjedjen vissza a bálványfa.

Természetvédelmi szempontból támogathatóvá kell tenni a már meglévő fás legelők fenntartását is. Továbbá a korábban felhagyott legelők és/vagy fás legelők helyén önerdősülés eredményeként létrejött szabad rendelkezésű erdőkből kialakításra kerülő fás legelők vagy legelő-erdők támogatási rendszerbe illesztése természetvédelmi szempontból szükséges.

A tervezési terület az 506-os számú „Zala-kisbalatoni” és az 508-as számú „Marcal-medencei” vadgazdálkodási tájegységek területén fekszik. A tájegységi vadgazdálkodási tervek az Észak-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 12/2018. (VII. 3.) AM rendelettel kerültek kihirdetésre. A vadgazdálkodók a 20 évre szóló vadgazdálkodási üzemterveket elkészítették, ezeket a hatóság jóváhagyta és ezek alapján folytatják a vadgazdálkodási tevékenységüket. A vadgazdálkodás üzemtervek érvényességi ideje 2017. március 01 – 2037. február 28.

A természetvédelmi célkitűzések megvalósulása érdekében javasoljuk a nagyvadfajok létszámának olyan szintre történő csökkentését, ami lehetővé teszi az egyes erdőterületeken

vadkár elhárító kerítés telepítése nélkül az erdők természetes felújulását, csökkenti az erdő- és mezőgazdasági vadkár mértékét.

1. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE1

(b) Kezelési egység meghatározása: A Tátika és Virágos-hegy erdőrezervátumok magterületei (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). Mindkét erdőrezervátum országos jelentőségű védett természeti területen, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén fekszik, mindkettő esetében a magterület fokozottan védett természeti terület.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

G3 Nyílt szilikátsziklagyepek és törmeléklejtők

K1a Gyertyános-kocsányos tölgyesek

K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek

K5 Bükkösök

L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek

L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek

LY2 Törmeléklejtő-erdők

LY4 Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők

M1×G2×H2 Molyhos tölgyes bokorerdők×Mészkedvelő nyílt sziklagyepek×Felnyló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek

M1×G3 Molyhos tölgyes bokorerdők×Nyílt szilikátsziklagyepek és törmeléklejtők

U2 Kertvárosok, szabadidős létesítmények

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal

91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel

91M0 Pannon cseres-tölgyesek

6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

6240* Szubpannon sztyeppék

9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)

9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*

Gyász-cincér (*Morimus funereus*)

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

Havasi cincér (*Rosalia alpina*)*

Remetebogár (*Osmoderma eremita*)*

Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Kerekvállú állásbogár (*Rhysodes sulcatus*)

Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)

Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
Nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
Kis apollólepké (*Parnassius mnemosyne*)
Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*),
Darázsölyv (*Pernis apivorus*),
Fekete gólya (*Ciconia nigra*),
Fekete harkály (*Dryocopus martius*),
Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*),
Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*),
Vándorsólyom (*Falco peregrinus*),
Fűrészlábú szöcske (*Saga pedo*), .

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében, valamint a törvényi szabályozásnak megfelelően, kerülni kell mindenféle emberi beavatkozást. Egyetlen kivételt a kijelölt gyalogutakra dőlt fák utakról való eltávolítása jelenthet (balesetmegelőzési okból, az adott út járhatóságának biztosítása érdekében, a faanyagának az adott útszakasz mentén hagyásával).

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 22.) FM rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

Mivel mindennemű emberi beavatkozás kerülendő, előírás-javaslatot nem teszünk.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területe, a törvényi szabályozásnak megfelelően, sportolási, illetőleg kirándulási célból – a kijelölt turistautak kivételével – gyalogosan sem vehető igénybe.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területéhez tartozó erdőrészekben azok magterületté nyilvánításakor minden gazdálkodási tevékenységet végérvényesen beszüntettek annak érdekében, hogy az

erdő természetes folyamatai zavartalanul és hosszú távon érvényre juthassanak és azok megismerhetővé, tanulmányozhatóvá váljanak

2. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE2

(b) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület szélsőséges termőhelyeken található kiemelkedően értékes bokor- és sziklaerdő élőhelyei tartoznak ebbe a kezelési egységbe: xerotherm karsztbokorerdők és további sziklás-, köves termőhelyű erdők, így elegendő karszterdők, törmelékeltető-erdők, szurdokerdők és gyengébb talajtani adottságokkal bíró tetőerdők, valamint mészkérülő bükkösök edafikus társulásai (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

K7a Mészkérülő bükkösök

LY1 Szurdokerdők

LY1×LY2 Szurdokerdők×Törmelékeltető-erdők

LY2 Törmelékeltető-erdők

LY3×LY4 Bükkös sziklaerdők×Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők

LY4 Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők

M1 Molyhos tölgyes bokorerdők

M1×G2×H2 Molyhos tölgyes bokorerdők×Mészkedvelő nyílt sziklagyepek×Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal

91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel

6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

9110 Mészkérülő bükkösök (*Luzulo-Fagetum*)

9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)

9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön

9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)

Homoki nőszirm (*Iris humilis* subsp. *arenaria*)

Leánykökösörce (*Pulsatilla grandis*)

Lumnitzer-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)⁺

Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)

Cifra (medvefű) kankalin (*Primula auricula* subsp. *hungarica*),

Légybangó (*Ophrys insectifera*),

Méhszöcske (*Ophrys apifera*),

Sziklai dercevirág (*Arabidopsis lyrata* subsp. *petraea* syn. *Cardaminopsis petraea*),

Szirti fanyarka (*Amelanchier ovalis*),
Henyé boroszlán (*Daphne cneorum*),
Keleti zergevirág (*Doronicum orientale*),
Lónyelvű csodabogyó (*Ruscus hypoglossum*),
Sulyoktáska (*Aethionema saxatile*),
Szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*)
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
Gyászcsincér (*Morimus funereus*)
Nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*)
Havasi cincér (*Rosalia alpina*)*
Remetebogár (*Osmoderma eremita*)*
Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
Kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)
Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
Nyugati pizeddenevér (*Barbastella barbastellus*)
Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)
Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*),
Darázsölyv (*Pernis apivorus*),
Fekete harkály (*Dryocopus martius*),
Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*),
Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*),
Rétisas (*Haliaeetus albicilla*),
Vándorsólyom (*Falco peregrinus*),
Fűrészlábú szöcske (*Saga pedo*), .

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területeket szélsőséges termőhelyi viszonyok között, ún. határtermőhelyeken álló faállományok borítják, melyek rendkívül sérülékenyek, a gazdasági hasznosításuk veszélyezteti az itt élő fajok és élőhelyek fennmaradását. Biodiverzitás-védelmi szempontból kiemelt jelentőségű, többségében jó állapotú, jelen állapotukban fenntartandó, megőrizendő erdőfoltok. E kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében kerülni kell mindenféle beavatkozást, beleértve a faállomány bármilyen használatát, kivéve a kifejezetten az élőhelyek fennmaradását elősegítő munkákat, illetve az inváziós gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását. Őshonos fafajok esetében az egészségügyi fakitermelés is mellőzendő. Természetvédelmi szempontból a kezelési egységbe tartozó élőhelyek teljes területén elsődlegesen a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód bevezetése javasolt.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységnek azon foltjaira vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat, amelyek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, országos

jelentőségű védett természeti területen találhatóak, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény írja elő.

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a „Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013.január 1. - 2022. december 31.), a Hévízi erdőtervezési körzetre vonatkozóan a „Keszthelyi erdészeti tervezési körzet második erdőterve” (Érvényes: 2010. január. 1. - 2019. december 31.), továbbá az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (), valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 22.) FM rendelet tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott Natura 2000 erdőterületekre nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.2.1-16) eljárási szabályait, valamint az egységes kérelem benyújtásával kapcsolatos szabályokat a 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet tartalmazza. A gyeptes területfoltokra a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés. (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt). (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével jelölhetők ki (E09)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Az erdőrészletben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása.(E21)
Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kémiai technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása. (E97)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása (E78)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében időbeli korlátozás alkalmazása (E80)
- Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető. (VA03)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A molyhos tölgyes bokorerdők bálványfával fertőzött részein a bálványfa vegyszeres visszaszorítása javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kis gazdasági jelentőségű, ugyanakkor rendkívül sérülékeny, nehezen megújuló, de kimagasló természetvédelmi értékű élőhelyek. A kezelési egységben találhatóak olyan faállományok, melyekből az elpusztult feketefenyőket eltávolították. A kezelési egység egészére jellemző, hogy természetes felújulásuk (a feketefenyő letermeléssel érintett részeken) igen hosszú, évtizedeket igénybe vevő folyamat lesz. Mivel a bálványfa erősen veszélyezteti ezt a folyamatot és jellemzően az erdészeti beavatkozások nyomvonalán jelenik meg, az esetlegesen szükséges közelítő nyomvonalak egyeztetése indokolt. A hasznosítással járó beavatkozások a terület igen gazdag és ugyanakkor értékes lágyszárú növényzetét, talaját veszélyeztetnék, ezért kerülendők. Több közösségi jelentőségű, odvas, holt fa jelenlétét igénylő rovar és emlősfaj jelenléte indokolja az egészségügyi termelések mellőzését is [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)]. Az igen sérülékeny élőhelyen a nagyvadállomány koncentrációja is kerülendő.

3. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE3

(b) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület kiemelkedő természetvédelmi jelentőségű erdőterületei közül a bükkösök, a gyertyános-, a cseres- és a mézskedvelő-tölgyesek biodiverzitás-védelmi szempontból kiemelt jelentőséggel bíró, legjobb természetességi állapotú, természetvédelmi szempontból kiemelt figyelmet érdemlő állományai (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel. Érintett erdőrészek: Balatonederics 10/C; Balatongyörök 45/A; Balatongyörök 1/A, 1/G, 18/A, 18/B, 24/A, 24/B; Gyenesdiás 1/C, 3/A, 5/A, 14/A; Keszthely 27/A; Lesencefalu 12/D, 20/A; Lesenceistvánd 79/C, 79/E; Nemesvita 2/K; Rezi 42/A; Sümegcsehi 13/A, 15/A, 15/B, 15/C, 15/D, 15/CE; Rezi 73/D, 73/E, 81/E; Vonyarcvashegy 6/C, 6/D, 8/C, 8/G, 9/C, 9/D; Zalasántó 34/C, 34/D, 34/TI, 68/E

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek

K5 Bükkösök

L1 Méz- és melegkedvelő tölgyesek

L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek

P45 (K5) – Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek (böhöncökkel bükkös területen)

P45 (K2) – Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek (böhöncökkel gyertyános-tölgyes területen)

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal

91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel

91M0 Pannon cseres-tölgyesek

6240* Szubpannon sztyeppék

9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Lumnitzer-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)⁺

Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)

Légybangó (*Ophrys insectifera*),

Sziklai dercevirág (*Arabidopsis lyrata* subsp. *petraea* syn. *Cardaminopsis petraea*),

Keleti zergevirág (*Doronicum orientale*),

Lónyelvű csodabogyó (*Ruscus hypoglossum*),

Sulyoktáska (*Aethionema saxatile*),

Szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*)

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*

Gyászincér (*Morimus funereus*)

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

Havasi cincér (*Rosalia alpina*)*

Remetebogár (*Osmoderma eremita*)*

Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Kerekvállú állásbogár (*Rhysodes sulcatus*)

Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)

Közönséges denevér (*Myotis myotis*)

Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)

Nyugati pizsedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)

Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*),

Darázsölyv (*Pernis apivorus*),

Fekete harkály (*Dryocopus martius*),

Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*),

Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*),

Rétisas (*Haliaeetus albicilla*),

Vándorsólyom (*Falco peregrinus*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség szükséges az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység és a folyamatban lévő erdőfelújítások kivételével. Biztosítani kell a folyamatos erdőborítást, őshonos fafajok esetében az

egészségügyi fakitermelés is mellőzendő. A kezelési egységbe tartozó fáslegelő maradványok és gesztenyeligetek változatos kor- és fajösszetételű, helyenként a természetes erdőket megközelítő térszerkezetű, igen fajgazdag és értékes élőhelyek. A gazdálkodás során fontos megőrizni ezt az adottságot, javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő üzemmód alkalmazása, valamint az idős faegyedek, illetve a holtfa magas arányának megtartása. Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód bevezetése szükséges.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységnek azon feltételeire vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat, amelyek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, országos jelentőségű védett természeti területen találhatóak, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény írja elő.

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a „Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013. január 1. - 2022. december 31.), a Hévízi erdőtervezési körzetre vonatkozóan a „Keszthelyi erdészeti tervezési körzet második erdőterve” (Érvényes: 2010. január 1. - 2019. december 31.), az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 22.) FM rendelet tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.2.1-16) eljárási szabályait, valamint az egységes kérelem benyújtásával kapcsolatos szabályokat a 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet tartalmazza. A gyeperületfoltokra a kötelezően betartandó előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökerdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Községi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása (E04)
- Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése (E05)
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Az erdőrészekben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)

- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: élekciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása. (E97)
- Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett (E81)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető (VA03)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékeit jelentő, változatos erdei élőhelyek (bükkösök, a gyertyános-, a cseres- és a mészkedvelő-tölgyesek) és az azok területén előforduló védett, fokozottan védett növény- és állatfajok megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A természetvédelmi szempontból legértékesebb foltok esetében a megőrzés, a természetes folyamatok érvényre juttatása indokolt. Ezek a területek referenciaként szolgálhatnak és tájképi szempontból is kiemelkedő értékűek (idős állományok). Az élőhelyek zoológiai szempontból is kiemelt jelentőségűek. A kezelési egység területén előforduló védett, fokozottan védett állatfajok [köztük olyan közösségi jelentőségű fajok, mint a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), a havasi cincér (*Rosalia alpina*), a remetebogár (*Osmoderma eremita*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*), a nyugati pisedenevér (*Barbastella barbastellus*)] fennmaradása az érintetlenség útján biztosítható.

4. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE4

(b) Kezelési egység meghatározása: Száraz termőhelyű mészkedvelő-tölgyesek, és a keskeny dolomitvölgyekben kialakuló, gyengébb talajtani adottságokkal bíró cseres-tölgyesek. Természetvédelmi szempontból jelentős, gazdasági szempontból kevésbé jelentős szálerdő-állományok (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

L1 Mész- és melegkedvelő tölgyesek
LY3×LY4×S4 Bükkös sziklaerdők×Tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők×Ültetett erdei- és feketefenyvesek
M1×S4 Molyhos tölgyes bokorerdők×Ültetett erdei- és feketefenyvesek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
91M0 Pannon cseres-tölgyesek
6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)
6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)
9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)
9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön
9180 Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)
Homoki nőszirm (*Iris humilis* subsp. *arenaria*)
Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)
Lumnitzer-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)⁺
Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)
Cifra (medvefű) kankalin (*Primula auricula* subsp. *hungarica*),
Légybangó (*Ophrys insectifera*),
Méhbangó (*Ophrys apifera*),
Sziklai dercevirág (*Arabidopsis lyrata* subsp. *petraea* syn. *Cardaminopsis petraea*),
Szirti fanyarka (*Amelanchier ovalis*),
Henyé boroszlán (*Daphne cneorum*),
Keleti zergevirág (*Doronicum orientale*),
Lónyelvű csodabogyó (*Ruscus hypoglossum*),
Sulyoktáska (*Aethionema saxatile*),
Szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*)
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
Gyászincér (*Morimus funereus*)
Nagy höscincér (*Cerambyx cerdo*)
Havasi cincér (*Rosalia alpina*)*
Remetebogár (*Osmoderma eremita*)*
Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
Kerekvállú állásbogár (*Rhysodes sulcatus*)
Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)
Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*),
Darázsölyv (*Pernis apivorus*),

Fekete gólya (*Ciconia nigra*),
Fekete harkály (*Dryocopus martius*),
Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*),
Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*),
Rétisas (*Haliaeetus albicilla*),
Vándorsólyom (*Falco peregrinus*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A jelenleg homogén korösszetételű erdőállományok esetében a gazdálkodás során javasolt a változatos koreloszlás és térszerkezet kialakítása. Az élőhelyeken az álló- és fekvő holt fa arányának növelése javasolt, a talaj védelmét pedig kiemelt figyelemmel kell kezelni. A sziklai élőhelyek, törmelékletők esetében a teljes bolygatatlanság biztosítása szükséges.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységnek azon feltételeire vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat, amelyek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, országos jelentőségű védett természeti területen találhatóak, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény írja elő.

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a „Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013. január 1. - 2022. december 31.), a Hévízi erdőtervezési körzetre vonatkozóan a „Keszthelyi erdészeti tervezési körzet második erdőterve” (Érvényes: 2010. január 1. - 2019. december 31.), az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 22.) FM rendelet tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.2.1-16) eljárási szabályait, valamint az egységes kérelem benyújtásával kapcsolatos szabályokat a 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

- A a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Községi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természetszerű erdők 100 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása. (E04)
- Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése (E05)
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)

- Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása (E17)
- Az erdőrészetben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)
- Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása. (E28)
- Őshonos fafajú állományok véghasználatára során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A mikroélőhelyek fenntartása (E39)(Megjegyzés: Hagyásfa vagy facsoportok meghagyása. Gyökértányérral kifordult, üreges, kikorhadott törvű, törött, hasadt, sérült koronájú, tükörfoltokkal rendelkező, odvas, harkályvéste törzsek megtartása. Elváló kérgű, taplós, liánnal felfutott fák, biotópfák böhöncös fák kímélete. Táplálkozási kapcsolatokat biztosító elegyfák megtartása. Nagyméretű gallyfészkek és környezetük védelme, kímélete.)
- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása (E57)(Megjegyzés: B, GY-T, CS, MOT, H-EKL, H-ELL célállományok alkalmazásával.)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása. (E97)
- Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Kis gazdasági jelentőségű, ugyanakkor nehezen megújuló és kimagasló természetvédelmi értékű élőhelyek. A kezelési egységben található faállományok részben érintettek a feketefenyő pusztulást követő letermelésekkel. A kezelési egység területén többségében értékes, természetközeli fajkészletű és jó természetességi állapotú erdőállományok találhatóak, melyek kíméletes használata esetén a közösségi jelentőségű élőhelyek, valamint a védett, fokozottan

védett fajok fennmaradása biztosított. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni. A felújítógátások során szükséges a megfelelő méretű mikroélőhelyek háborítatlan visszahagyása, hogy ezekből az élőhely a teljes területen helyre tudjon állni a fiatal erdő növekedése során, fajkészlete ezekből visszatelepülhessen. Egyes állományokban indokolt lehet a teljes érintetlenség biztosítása. A területen élő védett, fokozottan védett illetve közösségi jelentőségű állatfajok [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)] fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas illetve holt fa visszahagyása.

5. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE5

(b) Kezelési egység meghatározása: Nagyrészt fatermelési célú, jó termőhelyen álló szálerdők, bükkösök, gyertyános- és cseres-tölgyesek többsége tartozik ebbe a kezelési egységbe (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

K1a Gyertyános-kocsányos tölgyesek
K2 Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek
K5 Bükkösök
L2a Cseres-kocsánytalan tölgyesek
L2b Cseres-kocsányos tölgyesek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeá*val és *Carpinus betulusszal*
91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel
91M0 Pannon cseres-tölgyesek
9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)
9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mészkövön

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)
Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)
Lumnitzer-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)⁺
Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)
Sziklai dercevirág (*Arabidopsis lyrata* subsp. *petraea* syn. *Cardaminopsis petraea*),
Henyé boroszlán (*Daphne cneorum*),
Keleti zergevirág (*Doronicum orientale*),
Lónyelvű csodabogyó (*Ruscus hypoglossum*),
Sulyoktáska (*Aethionema saxatile*),

Szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*)
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
Gyászincér (*Morimus funereus*)
Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
Havasi cincér (*Rosalia alpina*)*
Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
Kerekvállú állásbogár (*Rhysodes sulcatus*)
Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)
Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*),
Darázsölyv (*Pernis apivorus*),
Fekete gólya (*Ciconia nigra*),
Fekete harkály (*Dryocopus martius*),
Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*),
Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*),
Rétisas (*Haliaeetus albicilla*),
Vándorsólyom (*Falco peregrinus*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A jelenleg homogén korösszetételű erdőállományok esetében a gazdálkodás során javasolt a mozaikosan változatos koreloszlás és ez által változatos térszerkezet kialakítása, így egyszerre biztosítható az erdőállományok hozama, jobb egészségi állapota és állékonysága, valamint fajgazdagsága is.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységnek azon foltjaira vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat, amelyek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, országos jelentőségű védett természeti területen találhatóak, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény írja elő.

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a „Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013. január 1. - 2022. december 31.), a Hévízi erdőtervezési körzetre vonatkozóan a „Keszthelyi erdészeti tervezési körzet második erdőterve” (Érvényes: 2010. január 1. - 2019. december 31.), az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény , valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 22.) FM rendelet tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.2.1-

16) eljárási szabályait, valamint az egységes kérelem benyújtásával kapcsolatos szabályokat a 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

- A a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Állománynevelés során a nyiladékok és állományszélek felé legalább 5 m széles erdőszegély létrehozásának elősegítése vagy a meglévők fenntartása. Az elő- és véghasználatok során az idegenhonos növények eltávolítása (az őshonos növényekre nézve kíméletes módszerekkel) (E13)
- A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m³/ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása (E16)
- Fahasználatok során a kitermelt faanyag vonzószolások közelítésének mellőzése. A faanyagot rövid fában, emelve kell közelíteni. (E35)
- Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában (E38)
- A mikroélőhelyek fenntartása (E39)(Megjegyzés: Hagyásfa vagy facsoportok meghagyása. Gyökértányérral kifordult, üreges, kikorhadttövű, törött, hasadt, sérült koronájú, tükörfoltokkal rendelkező, odvas, harkályvéste törzsek megtartása. Elváló kérgű, taplós, liánnal felfutott fák, biotópfák böhöncös fák kímélete. Táplálkozási kapcsolatokat biztosító elegyfák megtartása. Nagyméretű gallyfészkek és környezetük védelme, kímélete.)
- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazása (E57)(Megjegyzés: B, GY-T, CS, MOT, H-EKL, H-ELL célállományok alkalmazásával.)
- A környező gyepterületek védelme érdekében az idegenhonos fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása (E69)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása. (E97)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- Ameddig a vadállomány nagysága nem éri el azt a szintet, hogy kerítés nélkül is biztosítható legyen a felújítás sikeressége, addig a felújítás területét lehetőség szerint be kell keríteni A kerítéseket legkésőbb az utolsó tisztítási munka elvégzését követő egy éven belül le kell bontani. (VA02)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület gazdálkodási szempontból leginkább érintett erdei élőhelyei és az azokhoz kötődő fajok fenntartása és megőrzése érdekében kerültek meghatározásra. A gazdasági hasznosítás során kíméletes, az élőhely talajára, lágyszárú növényzetére és állatvilágára a lehetőség szerinti legkisebb károsító hatást kifejtő módszereket kell alkalmazni, illetve a gazdálkodás térbeli és időbeli rendjének meghatározása során az élőhely értékeire, azok fenntartására figyelemmel kell lenni. A területen élő védett, fokozottan védett, illetve közösségi jelentőségű állatfajok [pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), pisze denevér (*Barbastella barbastellus*)] fennmaradása érdekében szükséges a megfelelő mennyiségű odvas illetve holt fa visszahagyása.

6. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE6

(b) Kezelési egység meghatározása: Mocsárerdei, láperdei és üde ligeterdei élőhelyek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

J1a Fűzlápok
J2 Láp- és mocsárerdők
J5 Égerligetek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Szibériai nőszirm (*Iris sibirica*),
Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)
Hosszúfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)
Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
Skarlátbogár (*Cucujus cinnabarinus*)
Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)
Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
Kis apollólepké (*Parnassius mnemosyne*)
Darázsölyv (*Pernis apivorus*),
Fekete gólya (*Ciconia nigra*),
Fekete harkály (*Dryocopus martius*),
Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az élőhelyek és fajok védelme érdekében az inváziós növényfajok eltávolításán túl a bolygatás minimalizálása szükséges. Nehézgépekkel e területek az év nagy részében nem járhatók.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységnek azon foltjaira vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat, amelyek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, országos jelentőségű védett természeti területen találhatóak, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény írja elő.

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a „Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013. január 1. - 2022. december 31.) a Hévízi erdőtervezési körzetre vonatkozóan a „Keszthelyi erdészeti tervezési körzet második erdőterve” (Érvényes: 2010. január. 1. - 2019. december 31.), az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény , valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 22.) FM rendelet tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.2.1-16) eljárási szabályait, valamint az egységes kérelem benyújtásával kapcsolatos szabályokat a 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

- A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökrdő vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés (E03)
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)

- Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével (E10)
- Az erdőrészekben megjelölt mikroélőhelyen legalább 10 m³/ha, az egyes törzsek legvékonyabb részén többségében legalább 20 cm átmérőt elérő álló és/vagy fekvő holtfa folyamatos fenntartása (E21)
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: életciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása. (E97)
- A természetvédelmi szempontból értékes gyepterületekkel érintkező állományok esetében a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett szélességben erdőszegély kialakítása (E78)
- Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett (E81)
- A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig (E85)
- Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével (E94)
- A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető (VA03)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő, kis kiterjedésű közösségi jelentőségű mocsárerdei, láperdei és üde ligeterdei élőhelyek megőrzése érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek hosszú távú fenntartását szolgálják. A láp- és ligeterdők különleges termőhelyi viszonyai indokolják, hogy csak a legszükségesebb beavatkozások elvégzését javasoljuk, s nem javasoljuk rakodó, depónia, vagy szóró, vadetető létesítését. Az élőhelyek kímélete a jelölő állatfajok közül leginkább a hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*) és a hosszúfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*) állományainak védelme érdekében indokolt.

7. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE7

(b) Kezelési egység meghatározása: Egykori fáslegelő élőhelyek, amelyek gyepterületre maradtak fenn (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

P45 (L2) Fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek (cseres-tölgyes termőhelyeken)

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

91M0 Pannon cseres-tölgyesek

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*)
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
Gyászcsincér (*Morimus funereus*)
Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)
Skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)
Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)
Kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)
Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)
Közönséges denevér (*Myotis myotis*)
Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)
Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)
Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)
Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)
Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*),
Darázsölyv (*Pernis apivorus*),
Fekete gólya (*Ciconia nigra*),
Fekete harkály (*Dryocopus martius*),
Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*),
Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági hasznosítása javasolt, mivel a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény tartalmazza. Az erdőről, az

erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet („Az erdőt károsító hatások elleni védekezés”) „Védelem a tűz ellen” alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Javasolt előírások:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben az őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása. (GY32)
- A gyepterületen előforduló őshonos hagyasfák, hagyasfa csoportok (delelő fák), valamint cserjés foltok meghagyása (GY33)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedek vegyszeres kezelését lábon állva kell elvégezni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a vegyszert is alkalmazó munkát fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető (GY34)
- A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY44)
- Villanypásztor, a kezelési tervvel összhangban, csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható (GY57)
- A fás legelő fainak felújítását a megjelenő újulat megőrzésével, a vadak és legelő állatok elleni megvédésével szükséges biztosítani (GY123)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karamok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- Rakodó, depónia kialakításának területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt) (E08)
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vételével (E09)
- Természetközeli állapotú fátlan élőhelyekkel határos erdőterületek felújítása tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal (E56)
- Lehetőség szerint mechanikai módszerek (pl. kézi cserjeirtás, szárúzás, kaszálás) alkalmazandók agresszívan terjedő fajok visszaszorítására (E72)
- Inváziós fás szárú növényfajok visszaszorítása során azok mechanikai eltávolítása a növények sikeres vegyszeres irtását követően (E73)

- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezés kizárólag indokolt esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) történő elvégzése (E74)
- Kártevők elleni védekezésnél kímélő technológiák és célirányos kijuttatás (területi lokalizáció, időszak megválasztása: élekciklushoz kötött kijuttatás) alkalmazása. (E75)
- Kártevők elleni védekezésnél biológiai módszerek (feromoncsapdák, elterelő anyagok) alkalmazása. (E97)
- Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett (E81)
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki (VA01)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén az extenzív, külterjes gazdálkodás támogatása javasolt.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységben a tájképi szempontból is kiemelkedő, be nem cserjésedett, be nem erdősült fás legelők kerültek, amelyek alatt ma is legeltethető/kaszálható gyep van. Ennek az élőhelytípusnak a megőrzése érdekében fogalmaztuk meg javaslatainkat. A kezelési egységbe sorolt területek hosszú távú fennmaradását a tájhasználat (elsősorban az extenzív, külterjes legeltetés) tudja biztosítani. A már pusztuló idős csertölgyek pótlására táj- és termőhelyhonos fafajokat javaslunk. Az élőhely megőrzése több jelölő állatfaj (pl.: nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), gyászscincér (*Morimus funereus*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)] lokális állományainak megerősítését is elősegítheti.

8. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE8

(b) Kezelési egység meghatározása: A tervezési terület átalakított, gyengébb természetességi állapotú, jellegtelenebb erdőterületei és kultúrerdei (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

P1 Őshonos fafajú fiatalosok

P8 Vágásterületek

RA Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

RB Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

RC Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

RDa Őshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők

RDb Óshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők

S1 Ültetett akácok

S3 Egyéb tájidegen lombos erdők

S4 Ültetett erdei- és feketefenyvesek

S5 Egyéb ültetett tájidegen fenyvesek

S6 Nem őshonos fafajok spontán állományai

S7 Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett közösségi jelentőségű élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)

Homoki nőszirom (*Iris humilis* subsp. *arenaria*)

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Lumnitzer-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)⁺

Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)

Légybangó (*Ophrys insectifera*),

Méhibangó (*Ophrys apifera*),

Sziklai dercevirág (*Arabisopsis lyrata* subsp. *petraea* syn. *Cardaminopsis petraea*),

Henye boroszlán (*Daphne cneorum*),

Lónyelvű csodabogyó (*Ruscus hypoglossum*),

Sulyoktáska (*Aethionema saxatile*),

Szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*)

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*

Gyászincér (*Morimus funereus*)

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

Nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Csonkafülű denevér (*Myotis emarginatus*)

Közönséges denevér (*Myotis myotis*)

Nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*)

Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

Kék pattanóbogár (*Limoniscus violaceus*)

Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)

Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*),

Darázsölyv (*Pernis apivorus*),

Fekete harkály (*Dryocopus martius*),

Kígyászölyv (*Circaetus gallicus*),

Lappantyú (*Caprimulgus europaeus*),

Rétisas (*Haliaeetus albicilla*),

Vándorsólyom (*Falco peregrinus*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A gazdálkodás során törekedni kell a természetszerű szerkezettel, faállománnyal és korösszetétellel jellemezhető állományok kialakítására, a spontán és ültetett idegenhonos fajok visszaszorítására. Az átmeneti üzemmód bevezetésével a fakitermelések a kedvező természetes

erdődinamikai folyamatra alapozva kerülnek végrehajtásra, ezzel az erdő természetességi állapota javítható.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírási javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységnek azon feltjaira vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat, amelyek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, országos jelentőségű védett természeti területen találhatóak, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény írja elő.

Az erdőtervezett erdőrészekre vonatkozó kötelező érvényű előírásokat a „Keszthelyi-hegység erdőtervezési körzet körzeti erdőterve (Érvényes 2013. január 1. - 2022. december 31.) a Hévízi erdőtervezési körzetre vonatkozóan a „Keszthelyi erdészeti tervezési körzet második erdőterve” (Érvényes: 2010. január 1. - 2019. december 31.), az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény , valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 22.) FM rendelet tartalmazza.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból, valamint a központi költségvetésből finanszírozott Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések (VP4-12.2.1-16) eljárási szabályait, valamint az egységes kérelem benyújtásával kapcsolatos szabályokat a 22/2016. (IV. 5.) FM rendelet tartalmazza.

Javasolt előírások:

- A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása (E29)
- Az idegenhonos vagy tájidegen fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az őshonos fafajok egyedeinek megőrzése az alsó- és a cserjeszintben is (E30)
- A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai (E31)
- Felújítás tájthonos fafajokkal, illetve célállománnyal (E51)(Megjegyzés: B, GY-T, CS, MOT, H-EKL, H-ELL célállományok alkalmazásával.)
- A talajszinten odúval rendelkező fák kivágása magas tuskó visszahagyásával, az odú megőrzésével (E95)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található jellegtelenebb, gyengébb természetességű erdőterületek megfelelő gazdálkodási módok alkalmazása esetén, hosszútávon természetközeli fajkészletű és

állapotú erdőállományokká alakíthatók, melyek további kíméletes használata a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok lokális előfordulásainak és állományainak megerősítését biztosíthatják.

9. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE9

(b) **Kezelési egység meghatározása:** A legjobb állapotú és leggazdagabb kiszáradó láprétek, mocsárrétek és a velük mozaikosan előforduló, jó állapotú, kis kiterjedésű lápi cserjés foltok, továbbá magassásosok, zsombéksásosok (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

B4 Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek
B5 Nem zsombékoló magassásrétek
D2 Kékperjés rétek
D34 Mocsárrétek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Méhbangó (*Ophris apifera*),
Csonkaír (*Succisella inflexa*),
Szibériai nőzirom (*Iris sibirica*),
Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)
Hosszúfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)
Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)
Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)
Fekete gólya (*Ciconia nigra*),
Haris (*Crex crex*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági hasznosítása javasolt, mivel az a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési földhasználati szabályokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény tartalmazza.

Javasolt előírások:

- Felületés nem megengedett (GY01)
- Vegyszeres gyomirtás nem megengedett (GY02)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Kizárólag kaszálással történő hasznosítás (GY20) (Megjegyzés: kivéve a magassásosok!)
- Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása (GY79)
- Minden évben tisztító kaszálás elvégzése (GY105)
- A gyepterület kaszálása, szárzúzása esetén min. 10 cm-es fűtarló biztosítása (GY92)
- 15-20% kaszátlan terület meghagyása parcellánként (GY95)
- A kaszátlan terület évente más helyen történő kialakítása (GY99)
- Kaszálás szeptember 1. után lehetséges (GY77)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzése (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása (GY32)
- A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető (VA03)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a tervezési terület azon legjobb állapotú és legfajgazdagabb üde élőhelyeinek hosszú távú megőrzését, fenntartását szolgálják, melyek kialakulásában jelentős szerepe volt a rendszeres, extenzív jellegű kaszálásnak. Az élőhelyek fenntartása és azok kezelésének a jelölő fajok igényeit és kíméletét figyelembe vevő alkalmazása (mozaikos kezelés, megfelelő időbeli ütemezés) elsősorban a kezelési egység közösségi jelentőségű lepkefajainak [lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*), vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)] állományainak megőrzése/megerősítése szempontjából kiemelt fontosságú.

10. Kezelési Egység

(a) **Kezelési egység kódja:** KE10

(b) **Kezelési egység meghatározása:** Közepes természetességű, átlagos fajgazdagságú gyepek, a kiszáradó-láprétektől, a mocsárréteken, mezofil kaszálóréteken át a gyomos üde és szárazgyepekig (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) **Kezelési egység megfeleltetése:**

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

B1a Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások
D2 Kékperjés rétek
D34 Mocsárrétek
E1 Franciaperjés rétek
E2 Veres csenkeszes rétek
OA Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek
OB Jellegtelen üde gyepek
OC Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek
OD Lágyszárú évelő özönfajok állományai

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)
6520 Hegyi kaszálórétek

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Méhbangó (*Ophris apifera*),
Csonkaír (*Succisella inflexa*),
Szibériai nőzirom (*Iris sibirica*),
Hasas törpecsiga (*Vertigo moulinsiana*)
Hosszúfogú törpecsiga (*Vertigo angustior*)
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)
Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)
Fekete gólya (*Ciconia nigra*),
Haris (*Crex crex*),
Fűrészlábú szöcske (*Saga pedo*), .

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe sorolt területek extenzív mezőgazdasági gazdasági hasznosítása javasolt, mivel az a természeti értékek fennmaradását lehetővé teszi, illetve biztosítja. A kezelési egység területén található gyepeken az inváziós özöngyomok visszaszorítása kiemelten fontos feladat.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírási javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény tartalmazza.

Javasolt előírások:

- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY 22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása (GY32)
- Legeltetési sűrűség 0,4-0,6 állategység/ha (GY42)
- Villanypásztor, a kezelési tervvel összhangban, csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható (GY57)
- Minden évben tisztító kaszálás elvégzése (GY105)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén javasoljuk az extenzív tájhasználat (legeltetés, évente egyszeri vagy maximum kétszeri kaszálás/tisztítókaszálás) visszaállítását azokon a gyepeken is, ahol az jelenleg szünetel. Az extenzív külterjes legeltetés, szükség szerint kiegészítve tisztítókaszálással, illetve az évente egyszeri vagy maximum kétszeri kaszálás hosszú távon biztosítaná a kezelési egységbe sorolt területek fennmaradását, a cserjésedés visszaszorulását.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységhez tartozó közepes természetességű, átlagos fajgazdagságú gyepeken a természetességi állapot fenntartása, még inkább javítása érdekében a tájhasználat (extenzív legeltetés vagy/és kaszálás) további fenntartása vagy, annak hiánya esetén, újbóli bevezetése szükséges. A művelés (visszaállítása) várhatóan meggátolja az özönfajok további térnyerését is. A kezelési egység gyepterületeinek újbóli kezelésbe vonása a tervezési terület jelölő üde gyepi lepkefajainak [elsősorban a nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)] lokális élőhely-kiterjedését akár jelentős mértékben is növelheti.

11. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE11

(b) Kezelési egység meghatározása: A pannon sziklagyepek és sztyeprétek önálló foltként ábrázolható állományai. A kisebb állományok többsége molyhos tölgyes bokorerdők (M1), ill. alárendelten mész- és melegkedvelő tölgyesek (L1), bükkös sziklaerdők × tölgyes jellegű sziklaerdők és tetőerdők (LY3×LY4) élőhely-kategóriák részeként, kis kiterjedésű foltokban fordul elő a területen (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

G2×H2 Mészkedvelő nyílt sziklagyepek×Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyepek
H4×OC×OB×P2b Erdőssztyeprétek, félszáraz irtásrétek, száraz magaskórósok×Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek× Jellegtelen üde gyepek×Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések hibridjei

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)

6240* Szubpannon sztyeppék

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)

Homoki nőszirm (*Iris humilis* subsp. *arenaria*)

Leánykököröcsin (*Pulsatilla grandis*)

Lumnitzer-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)⁺

Magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)

Légybangó (*Ophrys insectifera*),

Méhibangó (*Ophrys apifera*),

Sziklai dercevirág (*Arabisopsis lyrata* subsp. *petraea* syn. *Cardaminopsis petraea*),

Henye boroszlán (*Daphne cneorum*),

Sulyoktáska (*Aethionema saxatile*),
Szúrós csodabogyó (*Ruscus aculeatus*)
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)
Fűrészlábú szöcske (*Saga pedo*), .

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kiemelt jelentőségű élőhelyek fennmaradása érdekében kerülni kell mindenféle beavatkozást, beleértve a gyepek bármilyen használatát, kivéve a kifejezetten az élőhelyek fennmaradását elősegítő munkákat, illetve az inváziós gyomfajok megjelenése esetén azok eltávolítását.

A kezelési egység területe a feketefenyvesítés előtti állapotokhoz képest rendkívül csekély, ezért a feketefenyő letermelés következtében kialakult kopár gerincek fátlanságának megőrzését javasoljuk.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény tartalmazza.

Javasolt előírások:

- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetés és kaszálás nem végezhető, a területet kezelés nélkül történő fenntartása (GY21)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórta jelentkező őshonos cserjék megőrzése (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni (GY31)
- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása. (GY32)

- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedek vegyszeres kezelését lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajtól függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető (GY34)
- A területen szóró, vadetető, sózó nem létesíthető (VA03)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok elsősorban a tervezési terület kiemelkedő értékét jelentő pannon sziklagyeppek és sztyepprétek megőrzése érdekében kerültek megfogalmazásra, a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek és fajok hosszú távú fenntartását szolgálják.

12. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE12

(b) Kezelési egység meghatározása: Honos és inváziós fásszárú fajokkal cserjésedő, zárt szárazgyepek (néhány foltban nyílt homoki gyepek) és cserjések (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

H5b×G1×P2b×S6 Homoki sztyepprétek×Nyílt homokpusztagyeppek×Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések×Nem őshonos fafajok spontán állományai

P2a Üde és nedves cserjések

P2b Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

P2b×RC×S6 Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések×Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők×Nem őshonos fafajok spontán állományai

P2b×S6 Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések×Nem őshonos fafajok spontán állományai

P3 Újonnan létrehozott, őshonos vagy idegenhonos fafajú fiatal erdősítés

RB Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

6260* Pannon homoki gyepek

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Lumnitzer-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *lumnitzeri*)/ Szent István-szegfű (*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani*)⁺
Szibériai nőszirm (*Iris sibirica*),
Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)*
Lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)
Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)
Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
Díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*)
Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)
Vérfű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)
Kis apollólepke (*Parnassius mnemosyne*)
Haris (*Crex crex*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és/vagy kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési előírásokat a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet, ill. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény tartalmazza. Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény VI. fejezet („Az erdőt károsító hatások elleni védekezés”) „Védelem a tűz ellen” alfejezetében található 65. és 66. § betartása is kötelező.

Javasolt előírások:

- Tárcsázás nem megengedett (GY10)
- Gyepszellőztetés nem megengedett (GY12)
- Kiszántás nem megengedett (GY13)
- Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás (GY22)
- A gyepek természetvédelmi szempontú égetéséhez engedély csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulása alapján kérhető (GY24)
- Felülvetés nem megengedett (GY01)
- Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges (GY27)
- A gyepek cserjésedésének megakadályozása, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésée (GY28)
- Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges (GY29)
- A természetes gyepekben őshonos, méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése (GY30)
- A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak szükséges bejelenteni, valamint a

meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni (GY31)

- A működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság általi kijelölésüket követően a fajgazdag, vagy védett fajokat tartalmazó cserjés foltok meghagyása (GY32)
- Gyepterületen előforduló, 1,5 m-nél magasabb tájidegen faegyedek vegyszeres kezelését lábon állva szükséges elvégezni (törzs megfúrása, vegyszer injektálása); a hatékonyság érdekében a kezelés fafajától függően a vegetációs időszak kezdetén (április-május) vagy végén (augusztus-szeptember) végezhető (GY34)
- A legeltetési sűrűség egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal (GY44)
- Március 15. és május 31. között a legeltetés nem megengedett (GY46)
- Villanypásztor, a kezelési tervvel összhangban, csak a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság hozzájárulásával alkalmazható (GY57)
- Legeltethető állatfaj: szarvasmarhafélék (GY67)
- Legeltethető állatfaj: juh (GY68)
- Éjszakázó helyek, ideiglenes karámok és jószágállások helyét a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetni szükséges (GY117)
- A fás legelő fainak felújítását a megjelenő újulat megőrzésével, a vadak és legelő állatok elleni megvédésével szükséges biztosítani (GY123)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén lévő, özönnövényekkel fertőzött gyepeken az özönnövények (elsősorban bálványfa) visszaszorításának elvégzését javasoljuk. Javasoljuk az extenzív tájhasználat visszaállítását azokon a gyepeken is, ahol az jelenleg szünetel (ennek előfeltétele lehet az özönnövények visszaszorítása mellett a cserjeirtás is).

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egység területén található honos és inváziós fásszárú fajokkal cserjésedő, jellegtelenebb, gyengébb természetességű gyepek természetességének javítása az extenzív tájhasználat feltételeinek megteremtése után, kíméletes használattal (extenzív legeltetés és/vagy kaszálás) valósítható meg. A kezelési javaslatok elsősorban a jelenleg rossz állapotú pannon homoki gyepek (6260*) kiemelt közösségi jelentőségű élőhely állapotjavítása érdekében kerültek megfogalmazásra.

13. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE13

(b) Kezelési egység meghatározása: Rendszeresen művelt szántók (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- T1 Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák
- T2 Évelő, intenzív szántóföldi kultúrák
- T5 Vetett gyepek, füves sportpályák
- T7 Intenzív szőlők, gyümölcsösök és bogyós ültetvények
- T9 Kiskertek
- T10 Fialtal parlag és ugar
- T11 Csemetekertek, faiskolák, kosárkötő fűz ültetvények

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Nem fordulnak elő közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok az érintett kezelési egységben.

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egységhez tartozó foltokon szántóföldi művelés, illetve gyümölcsstermesztés folyik, mely nem veszélyezteti a közösségi jelentőségű fajokat és élőhelyeket. Művelési ág megváltoztatása szántóból gyepre támogatható. A szántóföldi művelés során szükséges a szomszédos élőhelyeken előforduló jelölő fajok és élőhelyek védelmének figyelembe vétele.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységnek azon foltjaira vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat, amelyek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, országos jelentőségű védett természeti területen találhatóak, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény írja elő.

A kezelési egységnek azon foltjaira, amelyek nem fednek át a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel nincsenek érvényben Natura 2000 területen található szántókra vonatkozó kötelező előírások.

Javasolt előírások:

- A növénytermesztéssel kapcsolatos technológiai munkálatok során bármilyen depóniát csak szántókra lehet létrehozni, és ott legfeljebb 2 hónapig lehet tárolni (SZ09)
- A parcella szélein legalább 6 m széles növényvédő szer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végeztése (SZ15)
- Természetbarát gyepesítés, termőhelytől függően üde rét vagy száraz gyep kialakulásának elősegítése. Tájidegen magkeverék nem alkalmazható, csak a termőhelyre jellemző őshonos fajok vethetők (SZ67)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egységhez tartozó azon foltokon, melyeken szántóföldi művelés zajlik, támogatható a művelési ág megváltoztatása szántóból gyeppe.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok célja, hogy az intenzíven kezelt szántóterületen folyó gazdálkodás a lehető legkisebb mértékben veszélyeztesse a környező természetvédelmi jelentőséggel bíró élőhelyek állapotát. A szántóterületek a tervezési területen előforduló jelölő élőhelyek és fajok előfordulásával nem fednek át. Az önkéntesen vállalható előírások részben a lokális ökológiai folyosók megerősítésén keresztül szándékozik szolgálni általános biodiverzitás-védelmi célokat.

14. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE14

(b) Kezelési egység meghatározása: Állóvizes élőhelyek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

U9 Állóvizek

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

- Dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*)
- Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)
- Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*)
- Fekete gólya (*Ciconia nigra*),
- Rétisas (*Haliaeetus albicilla*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A gazdálkodásba az általános természetvédelmi, vizes élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelvek is kerüljenek beépítésre. A gazdálkodás során csak olyan tevékenység legyen folytatható, mely a természetes fajösszetételű és szerkezetű parti növényzet mind nagyobb területen való fenntartását, ill. a természetközeli összetétellel bíró vízi életközösségek fenntartását biztosítja.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységre vonatkozó kötelező előírásokat a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény tartalmazza.

Javasolt előírások:

- Idegenhonos halfajok visszaszorítása, idegenhonos halfaj nem telepíthető (V19)
- Nyílt vízfelületeken csérek, szerkők, sirályok megtelepedését segítő mesterséges fészkelő szigetek kialakítása és karbantartása szükséges (V27)
- Védett récefajok megtelepedését segítő mesterséges ládák kihelyezése halastavak part menti növényzetébe és szegélyeibe, nádasokba, növényzettel borított szigetekre (V28)
- Az inváziós gyomok virágzásban történő kaszálása (GY107)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési javaslatok a vizezterekkel rendelkező élőhelyek általános állapotának és ökológiai szerepének megőrzését és javítását célozzák.

15. Kezelési Egység

(a) Kezelési egység kódja: KE15

(b) Kezelési egység meghatározása: Bányák, utak, roncsolt felszínek (elhelyezkedését ld. 3.2.5.a térképen). A kezelési egységbe tartozó területek egy része átfed a Balaton-felvidéki Nemzeti Park országos jelentőségű védett természeti területeivel.

(c) Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett ÁNÉR élőhelyek:

- U2 Kertvárosok, szabadidős létesítmények
- U4 Telephelyek, roncssterületek és hulladéklerakók
- U6 Nyitott bányafelületek
- U7 Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak
- U10 Tanyák, családi gazdaságok
- U11 Út- és vasúthálózat

Érintett Natura 2000 élőhelyek:

Nincs érintett élőhely.

Érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok:

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)

Leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

Kis patkósdenevér (*Rhinolophus hipposideros*),

Uhu (*Bubo bubo*),

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz köthető javaslatok – az általános részben foglaltakon túl – nem kerültek megfogalmazásra. Kivételt képeznek ez alól az egységhez tartozó, természetes és féltermészetes gyepekkel borított nyiladékok, út- és erdőszegélyek, melyek területén a jelenlegi élőhely-szerkezetet fenntartó kezelések (kaszálás, szárazítás, inváziós lágy- és fásszárúak visszaszorítása, cserjeirtás honos cserjefajok egyes foltjainak meghagyásával) folytatása szükséges.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, kezelési egységre vonatkozó konkrét kezelési előírás-javaslatok

Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységnek azon foltjaira vonatkozó kötelezően betartandó természetvédelmi kezelési szabályokat, amelyek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park részét képező, országos jelentőségű védett természeti területen találhatóak, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény írja elő.

Javasolt előírások:

- Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése (E65)

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység területén élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatot nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok:

A kezelési egység területén gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok – az általános részben megtalálhatókon túl – nem kerültek megfogalmazásra.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

Az érintett közösségi jelentőségű és egyéb fontos fajok élőhelyei további degradálódásának megelőzése érdekében kerülendők az intenzíven terjedő, idegenhonos fafajok alkalmazása az erdőfelújítások, fa telepítések során.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Minden kezelési egységnél felsoroltuk az adott kezelési egységre vonatkozó élőhelyrekonstrukciós és élőhely fejlesztési javaslatunkat, ezért itt nem kerülnek újra felsorolásra.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatokkal érintett kezelési egységek: KE2, KE7, KE10, KE12, KE13.

Általános élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatként az erdővel borított kezelési egységekre az alábbi javaslatot tesszük:

Az erdők hasznosítása során a folyamatos erdőborítást biztosító módszerek mind nagyobb arányban történő alkalmazásával jelentősen növelhető lenne az erdőállomány fajgazdagsága, természetessége és természeti értéke, javítható lenne a Natura 2000-es jelölő élőhelyek állapota.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Minden kezelési egységnél felsoroltuk az adott kezelési egység területén élő, azt élőhelyül, (szaporodó-, táplálkozó-, költő-, búvó-, fészkelő-, peterakó-, fiókanevelőhelyül) használó, vagy azon rendszeresen előforduló közösségi jelentőségű és az egyéb fontos fajokat.

A kezelési egységeknél tett kezelési javaslatok az adott kezelési egység területén élő, azt élőhelyül, (szaporodó-, táplálkozó-, költő-, búvó-, fészkelő-, peterakó-, fiókanevelőhelyül) használó, vagy azon rendszeresen előforduló közösségi jelentőségű és az egyéb fontos a fajoknak a védelmét is szolgálják (a közösségi jelentőségű élőhelytípusok védelmén kívül), ezért itt nem kerülnek külön felsorolásra.

Ebben a pontban csak azon fajok esetében teszünk fajvédelmi intézkedésre javaslatot, amelyeknél az egyes kezelési egységeknél tett javaslatokon túlmenő intézkedések segítségével még eredményesebb lehet az adott fajra vonatkozó fajvédelmi tevékenység.

Leánykőöröcsin (*Pulsatilla grandis*)

Állományainak megőrzése érdekében a faj élőhelyein kerülni kell a taposást.

Az alábbi kezelési egységekben fordul elő: KE2, KE4, KE5, KE8, KE11, KE15.

Adriai sallangvirág (*Himantoglossum adriaticum*)

Útmenti állománya esetében érdemes a Nemzeti Közlekedési Hatóság útszéli kaszálásának idejét megszőrés utánra időzíteni.

Az alábbi kezelési egységekben fordul elő: KE2, KE4, KE5, KE8, KE11, KE15.

Csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*)

A faj megőrzése élőhelyének megőrzésével biztosítható. A kevésbé veszélyeztetett lepkefajok közé tartozik. Hernyói ősszel főleg árvacsalán vagy csalán, tavasszal többnyire szeder, vagy málna leveleken táplálkoznak, ezért a fajvédelmi szempontból fontos az erdei alj- és szegélynövényzet legalább mozaikos megtartása.

Az alábbi kezelési egységekben fordul elő: KE1, KE2, KE3, KE4, KE5, KE7, KE8, KE10, KE11, KE12.

Lápi tarkalepke (*Euphydrys aurinia*)

A faj állományainak állapota nagymértékben függ az adott élőhely vízellátottságától, valamint tápnövénye, az ördögharaptafű (*Succisa pratensis*) jelenlététől. Ebből adódóan a célzott fajvédelmi intézkedések között az élőhelyek becserjésedésének megakadályozása és a jó vízellátottság biztosítása említhető.

Az alábbi kezelési egységekben fordul elő: KE6, KE9, KE10, KE12.

Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

A faj elsősorban üde gyepekhez kötődik, ezért állományait főképp az élőhelyének vízellátottságát, növényzetszerkezetét befolyásoló hatások (lecsapolás, kiszáritás, intenzív gazdálkodás, intenzív területkezelés) veszélyeztetik – fajvédelmi szempontból ezek elkerülendők.

Az alábbi kezelési egységekben fordul elő: KE6, KE9, KE10, KE12.

Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) és nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

A fajok állományainak védelmét a vegyes korú erdőrészek fenntartása, tarvágások mellőzése, idős faegyedek kímélete, sérült és kidőlt fák helyszínen hagyása biztosíthatja.

Az alábbi kezelési egységekben fordul elő: KE1, KE2, KE3, KE4, KE5, KE7, KE8.

Vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

Élőhelyével szemben különösebb igényt nem támaszt, állandóbb vizű pocsolyákban is megtelepszik, megőrzése azonban nagyobb kiterjedésű, rendszeresen vízborításos élőhelyek fenntartásával biztosítható.

Az alábbi kezelési egységekben fordul elő: KE1, KE4, KE5, KE6, KE9, KE10, KE14.

Nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

A faj védelme szempontjából kiemelten fontos a lábónálló, illetve csúcshártyás holt faanyag megtartása az erdőterületeken.

Az alábbi kezelési egységekben fordul elő: KE1, KE2, KE3, KE4, KE5, KE6, KE7, KE8.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

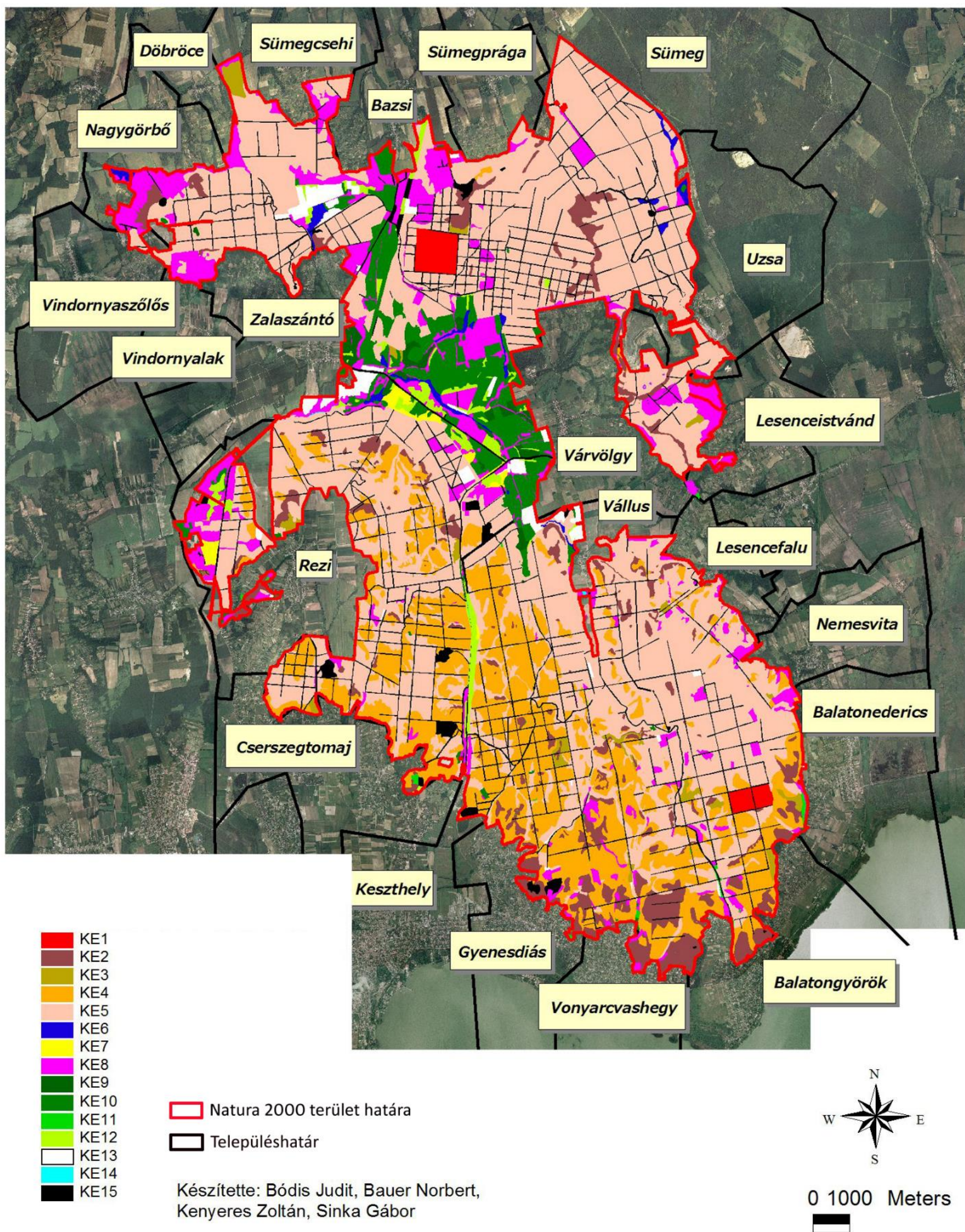
A közösségi jelentőségű élőhelytípusok Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) alapján végzett további monitorozása javasolt (jelölő élőhelyek kiterjedésének monitorozása tízévente ismételt élőhelytérképezés során). Indokolt a jelölő fajok közül a leánykökörücsin (*Pulsatilla grandis*), a csíkos medvelepke (*Callimorpha quadripunctaria*), a lápi tarkalepke (*Euphydrys aurinia*), a nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), a nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), a havasi cincér (*Rosalia alpina*) és a nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*) állományméretének rendszeres nyomon követése –, a különböző országos programoknak megfelelően, például a Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) mintavételi módszertana szerint. A tervezési területhez tartozó új mintavételi hely felvételét az országos monitorozó program mintavételi helyei közé nem javasoljuk.

3.2.5. Mellékletek

3.2.5.a. A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5.a. A Keszthelyi-hegység (HUBF20035) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve 2018
A tervezési terület kezelési egységeinek térképe

3.2.5. b. A kezelési egységekhez kötött intézkedések hrsz és MePAR megfeleltetése

Kezelési egység	Érintett ingatlanok (hrsz.)	Érintett MEPAR-blokkok	KE területe (ha)
KE1	Balatongyörök 069d; Zalaszántó 045/12, 045/13, 045/15, 045/20, 045/23, 045/49, 045/50	X5J0K-F-15; Y02TF-K-15; Y6ELK-2-15	131,62
KE2	Bazsi 0102/11; Balatonederics 036/3, 036/4, 036/5, 036/8; Balatongyörök 049, 050/4, 050/5, 050/7, 050/8c,k,v, 059a, 062a, 063a, 069d, 070/1c, 070/2a, 071/1c, 071/2a, 076b, 079, 081; Cserszegtomaj 022/34-45, 022/60-74, 459, 462-469; Gyenesdiás 029/2, 030/2a-b, 032/11a, 038/1a, 038/2, 039/1a-b, 039/2, 039/3; Keszthely 074a, 074c, 083/13, 084, 086/1a; Lesencefalu 042/6, 044/1, 044/2, 050/1, 051, 053; Lesenceistvánd 0116/2, 0116/3, 0117/3, 0117/4, 0119, 0261/4, 0270/1, 0273; Nagygörbő 041/10, 043b, 046/1, 046/3, 046/4, 047/5b, 047/2c, 047/3; Nemesvita 0122/6a; Rezi 0105/2, 0138/3a, 0138/4a, 0138/6, 0138/8, 0144/12c, 0144/16, 0144/14a, 0144/15a-b, 0144/3, 0144/4, 0144/8a, 0144/9a, 0149/3, 0149/4a, 068/2a-b, 070/1a, 070/1b, 071/55a, 071/55b, 071/55c, 071/55d, 077/1a,c,d, 077/1b, 077/1f; Sümeprága 060/21, 060/5a; Sümeg 077a, 080/1; Vállus 015, 025, 026, 027, 028a, 030a, 033/1, 043a, 045, 046, 050, 052, 062; Vindornyalak 036/13a; Vonyarcvashegy 039/10, 039/21, 039/22, 039/4, 039/19, 039/20, 039/5, 039/7, 039/16- 18, 039/9, 040a, 045, 046, 048, 050, 052, 053/2, 055; Várvölgy 0113/16a, 0113/6, 0113/9a-b, 0113/9f, 0113/9j, 0114/1, 080/2, 089/10, 089/11, 089/3, 089/4, 089/7, 089/8, 089/9; Zalaszántó 017/8, 017/9, 0190/5, 03/37a, 03/8, 045/23, 045/26, 045/3, 045/5, 045/52, 045/54, 045/53, 045/9	X1A0K-4-15; X1X0K-Q- 15; X4DD9-E-15; X5J0K-F- 15; XCA0K-F-15; XTVU1- R-15; XX3ER-F-15; XYJR5-N-15; Y02MP-M- 15; Y02TF-K-15; Y051P-4- 15; Y0K6F-F-15; Y0R6F-N- 15; Y0TDK-1-15; Y0ULJ-7- 15; Y140K-X-15; Y1FTJ-3- 15; Y37LK-Q-15; Y3TDK- 4-15; Y4A0J-7-15; Y4DDJ- P-15; Y4K6J-N-15; Y4Q0K-N-15; Y50DJ-A-15; Y50DK-C-15; Y5MLK-7- 15; Y60DK-D-15; Y6A0J-9- 15; Y6A0K-A-15; Y6ELK- 2-15; Y6LDF-W-15; Y70DF-A-15; Y7DDK-U- 15; Y7MLJ-8-15; Y7Q0K- R-15; Y7R6K-1-15; Y7TDF-5-15; Y7ULK-H- 15; Y7X0K-Y-15; Y82TK- X-15; Y8DDJ-U-15; Y8FTF-8-15; Y8K6K-U-15; Y8NTK-K-15; Y8ULK-J- 15; Y940K-7-15; Y97LK-X- 15; Y9DDF-T-15; YA1LK- R-15; YA56K-H-15; YA6DK-Q-15; YC7LK-1- 15; YC8TK-8-15; YCQ0H- U-15; YDVTJ-V-15; YEA08-8-15; YEDD8-Q- 15; YF7LK-4-15; YFULJ-P- 15; YH9AY-C-15; YHDX-3-15; YLULK-V- 15; YMY6J-L-15; YNVQE- Y-15; YQ7LK-D-15; YR9AJ-6-15; YT8U1-6-15; YUMLK-W-15; YUW1N- P-15; YV6U5-A-15; YWXR5-2-15; YX6DK-C- 15; YXVC5-L-15; YYHR5-	879,87

		N-15; YYQD4-H-15; YYYYL4-X-15	
KE3	Balatonederics 036/5; Balatongyörök 063a, 069d, 071/2a; Gyenesdiás 032/11a, 038/1a; Keszthely 088; Lesencefalu 049, 050/1; Lesenceistvánd 0119; Nemesvita 0122/6c; Rezi 0138/3a, 0138/4a, 0138/8, 0144/12c; Sümegecsehi 0123/6, 0123/7; Vonyarcvashegy 051, 052; Zalaszántó 033/1, 038/6, 038/10, 039/1, 039/4, 045/9, 084/1	X5J0K-F-15; XCA0K-F-15; XTVU1-R-15; XYJR5-N- 15; Y02TF-K-15; Y4Q0K- N-15; Y5MLK-7-15; Y5WHW-Q-15; Y60DK-D- 15; Y6ELK-2-15; Y7TDF- 5-15; Y8NTK-K-15; Y940K-7-15; YF7LK-4-15; YMTVF-2-15; YR9AJ-6- 15; YTW1N-N-15	142,97
KE4	Balatonederics 025/1, 025/2, 026/2, 036/10, 036/3, 036/4, 036/5, 036/8, 036/9, 038; Balatongyörök 050/4, 050/5, 050/7, 050/8a, 050/8c, 050/d, 050/g, 050/8c, 050/v, 059a, 062a, 063a, 063d, 068a, 069d, 070/1c, 070/2a, 070/2c, 071/1c, 071/2a, 071/2c, 076b; Cserszegtomaj 022/11, 022/17-33, 022/47- 59, 459, 460, 461, 463; Gyenesdiás 029/1, 029/2, 030/2b, 032/5, 032/9, 032/11a, 038/1a, 038/2, 038/3, 039/1b, 039/2, 039/3; Keszthely 072/1a, 072/1g, 073/2j, 074a, 074c, 080, 083/1, 083/11a, 083/13, 083/3, 083/7, 084, 085/2a, 086/1a, 088; Lesencefalu 042/6, 044/1, 044/2, 049, 050/1, 053; Nemesvita 0121/2c, 0122/5, 0122/6a, 0122/6c; Rezi 0144/8a, 0149/1, 0105/2, 0110/3, 0110/7, 0138/6, 0138/8, 0144/12a, 0144/c, 0144/15b, 0144/3, 0144/4, 0144/8a, 0144/9a, 0147, 0149/3, 0149/4a; Sümegecsehi 0123/9; Sümeprága 060/20, 060/21, 060/5a; Vállus 015, 025, 026, 027, 028a, 030a, 033/1, 040, 041, 043a, 044, 045, 046, 050, 051, 052, 062, 063; Vonyarcvashegy 040a, 044/3, 044/4a, 044/4c, 045, 046, 048, 050, 051, 052, 053/2, 055; Várvolgy 0113/16a, 0114/1, 025/1	X1A0K-4-15; X1X0K-Q- 15; X4NTK-D-15; X5J0K- F-15; XCA0K-F-15; XTVU1-R-15; XX3ER-F- 15; Y02MP-M-15; Y051P- 4-15; Y0TDK-1-15; Y0ULJ- 7-15; Y140K-X-15; Y1FTJ- 3-15; Y1M3W-W-15; Y3TDK-4-15; Y42TJ-R-15; Y4A0J-7-15; Y4DDJ-P-15; Y4K6J-N-15; Y4Q0K-N-15; Y50DJ-A-15; Y50DK-C-15; Y5C6K-J-15; Y5MLK-7-15; Y5WHW-Q-15; Y60DK-D- 15; Y6A0J-9-15; Y6A0K-A- 15; Y6ELK-2-15; Y6LDF- W-15; Y6R6J-X-15; Y6Y6K-6-15; Y70DF-A-15; Y71LJ-M-15; Y7DDK-U- 15; Y7MLJ-8-15; Y7Q0K- R-15; Y7R6K-1-15; Y7TDF- 5-15; Y7ULK-H-15; Y7X0K-Y-15; Y82TK-X- 15; Y8DDJ-U-15; Y8FTF-8- 15; Y8K6K-U-15; Y8NTK- K-15; Y8ULK-J-15; Y940K-7-15; Y97LK-X-15; Y9DDF-T-15; YA1LK-R- 15; YA56K-H-15; YA6DK- Q-15; YA6DK-Q-15; YC7LK-1-15; YC8TK-8-15; YCQ0H-U-15; YCX0J-3- 15; YDVTJ-V-15; YF7LK- 4-15; YFAJY-K-15; YFCQY-T-15; YFULJ-P- 15; YHJJY-T-15; YHLXY-	2530,85

		9-15; YJMLK-L-15; YLQ0K-5-15; YLULK-V-15; YMY6J-L-15; YNVQE-Y-15; YQ7LK-D-15; YR9AJ-6-15; YT8U1-6-15; YUMLK-W-15; YV6U5-A-15; YX6DK-C-15; YX8TK-U-15; YXVC5-L-15; YYQD4-H-15; YYYL4-X-15	
KE5	Bazsi 0102/23, 0102/25, 0102/26, 0102/27, 0102/28, 0102/29, 0102/30, 0102/31, 0108/2, 0109/3, 0109/4, 084/20, 084/21, 084/24; Balatonederics 025/1, 026/2, 036/3, 036/5, 036/8, 036/9; Balatongyörök 050/8a, 050/8c, 050/8g, 059a, 062a, 063a, 063d, 063f, 066, 068a, 069a, 069c, 069d, 069g, 069j, 070/1c, 070/1m, 071/1a, 071/1c, 074b, 076b, 070/1c; Döbröce 044/3, 068/2; Gyenesdiás 029/1, 029/2, 032/11a, 032/5, 038/1a, 038/2, 038/3, 039/1b; Keszthely 072/1g, 073/2a-h, 073/2j, 074a, 074c, 074f, 075/1a-c, 075/3, 080, 083/11a, 083/13, 083/3, 084, 085/2a, 086/1a, 086/1g, 086/2, 088; Lesencefalu 028, 042/6, 044/1, 044/2, 047, 048, 049, 050/1, 050/3, 051, 053, 054; Lesenceistvánd 0116/2, 0116/3, 0117/3, 0117/4, 0117/5, 0119, 0196/1, 0261/3, 0261/4, 0262/10, 0262/13, 0262/14, 0262/15, 0262/16, 0262/6, 0262/7, 0262/8, 0264/2, 0265b, 0266/3, 0268/1, 0268/3a, 0268/3c, 0268/7, 0270/1, 0273, 0275a, 0275c, 0277/1a, 0277/1b, 0279a, 0279c, 0281, 0283, 0289a, 0289b; Nagygörbő 047/2b, 047/2c, 047/5b, 047/5f; Nemesvita 0116/1, 0121/1a, 0121/1c, 0121/1f, 0121/1g, 0121/2a, 0121/2c, 0122/5, 0122/6a, 0122/6c; Rezi 0144/8a, 0149/1, 0104/13a, 0104/13b, 0105/1, 0105/2, 0107, 0110/3, 0110/4, 0110/5, 0110/6, 0110/7, 0137/7, 0138/3a, 0138/4a, 0138/6, 0138/7, 0138/8, 0139, 0141/2, 0142, 0144/12a, 0144/12c, 0144/13, 0144/14a, 0144/3, 0144/4, 0144/5, 0144/8a, 0144/9a, 0149/2a-b, 0149/3, 0149/4a, 0149/4c, 071/55a;	X0A0H-1-15; X1A0K-4-15; X1X0K-Q-15; X256K-6-15; X4DD9-E-15; X4FT9-W-15; X4ML9-V-15; X4NTK-D-15; X4R69-L-15; X4UL9-3-15; X50D9-2-15; X5A09-Y-15; X5J0K-F-15; X67L9-J-15; XA569-6-15; XA6D9-E-15; XA8T9-W-15; XCA0K-F-15; XE1L8-J-15; XE408-1-15; XHFT8-8-15; XQVTH-5-15; XTVU1-R-15; XX3ER-F-15; XY2UN-R-15; XY57N-8-15; XYJR5-N-15; XYL3C-8-15; Y02MP-M-15; Y02TF-K-15; Y051P-4-15; Y06DF-9-15; Y0A0F-1-15; Y0K6F-F-15; Y0R6F-N-15; Y0TDK-1-15; Y0ULJ-7-15; Y0VTF-D-15; Y140K-X-15; Y1FTJ-3-15; Y1M3W-W-15; Y37LK-Q-15; Y3C6K-F-15; Y3TDK-4-15; Y40DK-A-15, Y41LK-K-15; Y42TJ-R-15; Y456J-8-15; Y4A0J-7-15; Y4DDJ-P-15; Y4ELK-Y-15; Y4K6J-N-15; Y4Q0K-N-15; Y4X0K-V-15; Y50DJ-A-15; Y50DK-C-15; Y58TK-2-15; Y5C6K-J-15; Y5MLK-7-15; Y5WHW-Q-15; Y60DK-D-15; Y6A0J-9-15; Y6A0K-A-15; Y6ELK-2-15; Y6LDF-W-15; Y6R6J-X-15; Y6ULF-C-15; Y6Y6K-6-15; Y70DF-A-15; Y71LJ-M-15; Y7DDK-U-15; Y7MLJ-8-15; Y7Q0K-R-15; Y7R6K-	7822,81

	<p>Sümegecsehi 0100, 0101, 0103, 0104, 0123/10, 0123/11, 0123/12, 0123/6, 0123/9, 0123/10, 091/1b, 092, 094, 096, 098, 099; Sümegeprága 058/1, 058/3, 060/14, 060/16, 060/19, 060/20, 060/21, 060/5a, 060/6, 060/7;</p> <p>Sümege 077a, 077c, 080/1, 082/6, 084a, 084b, 086/4a, 086/4c, 086/4d, 086/4f, 086/4g, 087a, 087b, 087c;</p> <p>Vállus 015, 025, 026, 027, 028a, 029, 030a-b, 031, 033/1, 041, 042, 043a, 044, 045, 046, 050, 051, 052, 053/1, 053/2, 062, 063, 068/4a;</p> <p>Vindornyalak 036/11a, 036/11b, 036/17, 036/18a-b, 037/10, 037/11c, 037/3, 037/4, 037/5, 037/10, 058, 059/3, 059/4;</p> <p>Vonyarcvashegy 040a, 045, 046, 047, 048, 050, 051, 052, 055;</p> <p>Várvölgy 0113/12, 0113/16a, 0113/16c, 0113/19, 0113/6, 0113/9a-b, 0113/9j, 0113/9h, 0114/1, 0183/1, 0183/2, 025/1, 025/4, 027, 029, 032/2, 033/2, 034, 080/1, 080/2, 088/2, 088/4, 088/5, 089/10, 089/11, 089/3, 089/4, 089/5, 089/7, 089/8, 089/9, 090/1;</p> <p>Zalaszántó 0104, 0106/5d, 0118/3a,c, 0118/4, 0118/5, 0120/3, 013/1a, 013/8a, 013/8c, 014, 017/2, 017/4, 017/5a, 017/8, 017/9, 0190/4, 0190/5, 02/60, 03/10, 03/12, 03/13, 03/14, 03/15, 03/16, 03/17, 03/18, 03/20, 03/21, 03/30, 03/35a, 03/35b, 03/35d, 03/37a, 03/37b, 03/6a, 03/7, 03/8, 03/9, 032/3, 033/1, 033/12, 033/13, 033/15, 033/16, 033/17, 033/18, 033/19, 033/2, 033/20, 033/22, 033/23, 033/24, 033/3, 033/4, 033/8, 033/9, 034, 038/1, 038/5, 038/6, 038/10, 039/1, 040/1, 040/3, 041a, 041c, 041d, 043a, 045/11, 045/12, 045/15, 045/16, 045/17, 045/18, 045/19, 045/2, 045/20, 045/21, 045/22, 045/23, 045/24a, 045/24b, 045/25a, 045/26, 045/27, 045/28, 045/29, 045/3, 045/30, 045/31, 045/32a, 045/32b, 045/33, 045/48, 045/5, 045/52, 045/6, 045/7, 045/8, 045/9, 05/1, 050, 055/1c, 057/1-4, 061/1, 08/6a, 08/6b, 08/7, 08/8-9, 084/1</p>	<p>1-15; Y7R6K-1-15; Y7TDF-5-15; Y7ULK-H-15; Y7X0K-Y-15; Y82TK-X-15; Y8DDJ-U-15; Y8FTF-8-15; Y8K6K-U-15; Y8NTK-K-15; Y8ULK-J-15; Y940K-7-15; Y97LK-X-15; Y9DDF-T-15; YA1LK-R-15; YA6DK-Q-15; YAELF-3-15; YAX0F-Y-15; YC8TK-8-15; YCLD8-V-15; YCQ0H-U-15; YCQ0H-U-15; YDVTJ-V-15; YE6D8-J-15; YEA08-8-15; YEDD8-Q-15; YF7LK-4-15; YFAJY-K-15; YFCQY-T-15; YFTXY-F-15; YFULJ-P-15; YFULK-Q-15; YFY6F-C-15; YH9AY-C-15; YHJJY-T-15; YHKQY-2-15; YHLXY-9-15; YKTFD-H-15; YLQ0K-5-15; YLULK-V-15; YMTDH-L-15; YMULH-U-15; YMVTF-2-15; YNVQE-Y-15; YQ7LK-D-15; YQD3C-U-15; YR9AJ-6-15; YRMLF-Q-15; YT8U1-6-15; YTFTF-T-15; YTW1N-N-15; YTWAJ-U-15; YU47N-4-15; YUMLK-W-15; YUT2E-D-15; YUW1N-P-15; YUXVE-C-15; YV3NE-A-15; YV6U5-A-15; YV8FE-9-15; YV9NE-J-15; YVTET-6-15; YVUMT-E-15; YVVUT-N-15; YW7LF-F-15; YWXR5-2-15; YX40F-R-15; YX6DK-C-15; YX8TK-U-15; YXA0K-3-15; YXVC5-L-15; YYHR5-N-15; YYKL4-J-15; YYLT4-R-15; YYP64-8-15; YYQD4-H-15; YYYL4-X-15</p>	
KE6	<p>Lesenceistvánd 0270/1, 0275c, 0277/3, 0279a, 0279c, 0289a;</p> <p>Nagygörbő 032, 034/1, 034/2, 035/1, 047/3, 057/6;</p>	<p>X0A0H-1-15; X4ML9-V-15; XA569-6-15; XA6D9-E-15; Y06DF-9-15; Y6TDF-4-15; YAELF-3-15; YAQ0F-</p>	96,95

	Sümeg 087/a; Vállus 059/3, 068/4a, 069/3a; Várvölgy 024/16, 032/2, 036/2b, 037/40, 037/57, 044/33j, 069/3a-b, 073/1b, 057/4 Zalaszántó 0103/1-2, 0106/5d, 013/12a, 013/12b, 013/1a, 013/6, 013/8a, 014, 017/8, 017/9, 038/13, 039/1, 039/2, 039/4, 045/30, 048, 050, 052/2, 052/3, 055/1b, 061/1, 055/1c, 055/2, 074/1, 075a-b, 078/1a, 081/1, 087/4, 090/3, 088a, 089/3, 090/1, 88a,c, 093a-b, 093ab, 106/5d, 095	R-15; YC2TF-X-15; YC7LF-W-15; YH9AY-C- 15; YHF4Y-A-15; YJ1LF- V-15; YMLDF-C-15; YMULF-T-15; YN6DF-Y- 15; YR6XJ-P-15; YUT2E- D-15; YUW1N-P-15; YUWNE-4-15; YV02E-L- 15; YV2FE-3-15; YV3NE- A-15; YV62E-T-15; YV6U5-A-15; YV9NE-J- 15; YVAVE-R-15; YWXR5-2-15; YYLT4-R- 15	
KE7	Keszthely 074c; Rezi 0104/10, 0104/24a, 0104/9; Vállus 047/4; Várvölgy 024/10, 024/11, 024/12, 024/13, 025/1, 029, 032/1, 032/2, 033/2, 034; Zalaszántó 093a	Y6LDF-W-15; Y6ULF-C- 15; YFQJY-Y-15; YFTXY- F-15; YFWAY-X-15; YFY6F-C-15; YH0XY-N- 15; YH56F-K-15; YHF4Y- A-15; YHHAY-K-15; YHKQY-2-15; YNVQE-Y- 15; YPC4E-V-15; YPDAE- 4-15; YTKQJ-W-15; YTQJJ-V-15; YYLT4-R-15; YYRL4-Q-15	63,41
KE8	Bazsi 0101, 0102/16, 0102/17, 0102/19, 0102/20, 0102/22, 0102/23, 0102/24, 0108/2, 0108/3, 0108/4, 0109/1, 0109/3, 0109/4, 0110, 084/24, 099/3; Balatonederics 025/1, 026/2, 026/3, 036/5, 036/8, 036/9, 038; Balatongyörök 050/8a,c,k,p,r, s, 050/9, 058, 059a, 062a, 063d, 068a, 069j, 070/1c, 070/2a, 071/1a, 071/1c; Döbröce 0123/10, 044/3, 044/4, 046/1, 044/5, 046/5a, 046/5c, 068/2; Gyenesdiás 029/1, 029/2, 032/11a, 038/1a, 039/1b, 039/2, 039/3; Keszthely 072/1g, 075/3, 080, 081/1, 081/2, 081/3, 082a-c, 083/11a, 083/13, 085/2a, 086/1g, 086/2, 088; Lesencefalu 028, 041/1, 042/6, 044/2, 048, 050/1, 054; Lesenceistvánd 0108a-b, 0110/1, 0110/3, 0110/4, 0111/1, 0111/3, 0111/4, 0117/3, 0117/4, 0117/5, 0119, 0122/1a-b, 0124/11, 0124/5, 0124/10, 0124/12, 0124/6, 0125, 0135-0142, 0137/10, 0137/11, 0137/12, 0137/13, 0137/14, 0137/7-9, 0139/1b,d,	X1A0K-4-15; X1X0K-Q- 15; X256K-6-15; X4DD9-E- 15; X4ML9-V-15; X4NTK- D-15; X4UL9-3-15; X5J0K- F-15; XCA0K-F-15; XE1L8-J-15; XE408-1-15; XHFT8-8-15; XQA08-J-15; XTVU1-R-15; XX3ER-F- 15; XXJMR-4-15; XXY6H- U-15; XYJR5-N-15; XYL3C-8-15; Y02MP-M- 15; Y02TF-K-15; Y06DF-9- 15; Y0A0F-1-15; Y0K6F-F- 15; Y0R6F-N-15; Y0R6F- N-15; Y0TDK-1-15; Y0ULF-5-15; Y0ULJ-7-15; Y0VTF-D-15; Y140K-X- 15; Y1FTJ-3-15; Y1M3W- W-15; Y456J-8-15; Y4DDJ- P-15; Y4ELK-Y-15; Y4K6J-N-15; Y50DJ-A-15; Y50DK-C-15; Y58TK-2-15; Y5C6K-J-15; Y5MLK-7-15; Y5X0F-T-15; Y60DK-D-	1382,18

<p>0142b-k, 0143, 0146/26, 0146/43, 0146/44, 0146/46, 0146/48-52, 0261/3, 0261/4, 0279a, 0279c, 0289a; Nagygörbő 032, 034/1, 034/2, 037/7, 041/10, 042, 043a, 043b 047/2a, 047/2b, 047/2c, 047/3, 047/4, 047/5b,c,d, f, 057/6; Nemesvita 0108/1, 0121/2a,c,f, 0122/2, 0122/3, 0122/5, 0122/6a,c, 0125; Rezi 0149/1, 0104/10, 0104/13a,b,c, 0104/23, 0104/24a, 0104/24a,c, 0104/5c, 0104/6, 0104/8, 0104/9, 0105/1, 0107, 0108/5, 0110/3, 0110/4, 0110/5, 0110/7, 0126/1a-b, 0141/2, 0144/14a, 0144/9a ,0149/3, 0149/4a, 071/55a-b, 077/1a, 071/50a, 071/51, 077/1b, 077/2, 096/14a-c, 096/14b; Sümegecsehi 0100, 0101, 0104, 0123/10, 0123/6, 0123/7, 0123/8, 0123/9, 0123/10, 091/1a-b, 096, 097, 098, 099; Sümegeprága 058/1, 058/3, 060/16, 060/17; Sümeg 077a, 082/6; Vállus015, 025, 026, 028a, 033/1, 043a, 049/1, 051, 053/1, 056/12; Vindornyalak 036/13a-b, 036/17, 036/18b, 037/10, 054, 056, 058, 059/2, 059/3, 059/4, 060, 061, 072/1, 072/2; Vonyarcvashegy 040a, 044/4a,c, 045, 048, 050, 051, 052, 053/2, 055; Várvölgy 0113/16a, 0113/16c, 0113/18, 0113/19, 0113/6, 0113/9b,0113/9j, 0113/9jk, 0114/1, 0127/10, 016/1, 016/2, 018/14a, 0183/1, 0183/2, 019a, 024/10, 024/11, 024/13, 024/13, 024/15, 024/16, 024/17, 024/3b, 024/6, 025/1, 025/4, 027, 029, 032-039, 036/2a, 036/2b, 037/17-20, 037/40, 037/41, 037/43, 037/53, 037/44, 037/46, 037/47, 037/53,037/57, 037/59, 037/8-12, 039/13, 039/16a,c, 039/5a,c, 044/33a, 044/33j,l,n, 044-053, 062, 064/1, 064/3, 064/4, 064/5, 069/3a, 73/1a, 089/11, 090/1, 090/2; Zalaszántó 0104, 0106/5a,b,c,d,f, 0117a-b, 0118/3a,b,c, 0118/5, 0120/3, 013/1a,b,c, 013/8a,c, 016/1b, 016/4b, 017/11a, 017/6, 0190/1, 0190/4 ,0190/5, 029/6, 03/35a,b,c,d, 03/8, 032/1, 033/12, 033/13, 033/15, 033/16, 033/19, 033/22, 033/8, 035/2, 037/9a-b, 038/1, 038/13, 038/14a, 038/16, 038/17a, 038/17b, 038/18, 038/5, 038/6, 091/1c, 039/2, 039/4, 041c,d, 045/11, 045/12,</p>	<p>15; Y6A0K-A-15; Y6ELK-2-15; Y6LDF-W-15; Y6ULF-C-15; Y6Y6K-6-15; Y71LJ-M-15; Y7DDF-Q-15; Y7DDK-U-15; Y7MLJ-8-15; Y7Q0K-R-15; Y7TDF-5-15; Y7ULK-H-15; Y7X0K-Y-15; Y82TK-X-15; Y8DDJ-U-15; Y8K6K-U-15; Y8NTK-K-15; Y8TDH-7-15; Y9DDF-T-15; Y9K6H-T-15; YA1LK-R-15; YA6DK-Q-15; YAELF-3-15; YC2TF-X-15; YC7LK-1-15; YC8TK-8-15; YCLD8-V-15; YCQ0H-U-15; YE6D8-J-15; YEA08-8-15; YEAJY-J-15; YEDD8-Q-15; YEHXE-K-15; YEX0F-3-15; YF7LK-4-15; YFAJY-K-15; YFC68-J-15; YFCQY-T-15; YFULJ-P-15; YFY6F-C-15; YH56F-K-15; YH9AY-C-15; YHF4Y-A-15; YHHAY-K-15; YHJJY-T-15; YHKQY-2-15; YHLXY-9-15; YHQJY-1-15; YHRQY-8-15; YJ1LF-V-15; YJMLK-L-15; YKTDF-H-15; YLQ0K-5-15; YLULK-V-15; YLY6K-L-15; YMLDF-C-15; YMULF-T-15; YMVTF-2-15; YN40F-H-15; YN6DF-Y-15; YN7LF-7-15; YNVQE-Y-15; YQ7LK-D-15; YQD3C-U-15; YR6XJ-P-15; YRMLF-Q-15; YT2TF-D-15; YT8U1-6-15; YTCEN-J-15; YTFTF-T-15; YTTXJ-C-15; YTW1N-N-15; YU47N-4-15; YUMLK-W-15; YUW1N-P-15; YUWNE-4-15; YUXVE-C-15; YV02E-L-15; YV18E-U-15; YV3NE-A-15; YV4VE-K-15; YV62E-T-15; YVAVE-R-15; YVFFE-H-15;</p>	
--	---	--

	045/16, 045/18, 045/19, 045/2, 045/21, 045/22, 045/24a-b, 045/25a, 045/26, 045/27, 045/28, 045/3, 045/38, 045/39, 045/42, 045/47, 045/48, 045/52, 045/8, 048, 050, 052/1-8, 057/1-4, 059/2, 061/1-3, 062/1c, 063/1-2, 065/1a, 065/2, 067a-b, 070, 072, 073/2, 074/1, 074/7, 075a-b, 079/4, 08/5a-b, 08/6a-b, 08/5a, 08/7, 08/8, 08/9, 081/1, 081/3, 081/5, 084/1, 085a, 087/2, 087/4, 088a-c, 090/3, 091/1a-b, 093a,b,c,d, 095, 099/1b	YVTET-6-15; YVUMT-E-15; YW7LF-F-15; YWXR5-2-15; YX6DK-C-15; YXVC5-L-15; YYHR5-N-15; YYKL4-J-15; YYLT4-R-15; YYP64-8-15; YYYL4-X-15	
KE9	Nagygörbő 035/1; Vállus 064b,d,g,h; Várvolgy 016/2; 034, 037/14-17, 037/53, 039/10a, 039/14f, 044/29, 044/30, 044/33c, 057/8, 057/9b, 057/9d, 073/1b; Zalaszántó 03/6b, 037/3-4, 037/8, 037/6, 037/9, 037/11, 037/8, 037/13-14, 048, 052/2, 08/6b, 084/1, 084/3, 090/1, 093a	XE408-1-15; Y0R6F-N-15; Y5X0F-T-15; Y6ULF-C-15; Y8TDH-7-15; YEAJY-J-15; YF40F-9-15; YHQJY-1-15; YJ1LF-V-15; YMVTF-2-15; YUWNE-4-15; YV02E-L-15; YV2FE-3-15; YV6U5-A-15; YVAVE-R-15; YVFFE-H-15; YYRL4-Q-15	103,26
KE10	Bazsi 0112/1-8, 084/24, 099/3; Balatonederics 038; Balatongyörök 062b; Gyenesdiás 038/1a; Keszthely 072/1g, 074c, 080, 081/1, 081/3, 083/11a, 083/13, 0277/1b, 0277/3, 0104/12, 0104/13b, 0104/16; Rezi 0105/2, 0107, 0108/5, 0126/1a, 0137/7b, 0137/8, 0144/9a, 0144/12c, 0149/3, 071/55a, 071/55c, 071/55d, 077/1a, 077/2; Vállus 028a, 033/1, 033/3, 056/12, 059/3, 059/5, 059/6, 063, 064 a,b,c,g,f,h, 068/4b; Vonyarcvashegy 040c, 044/3, 044/4b,c,d, 053/2, 055; Várvolgy 019a,c, 022/1-7, 022/9, 022/10, 022/11, 024/16, 024/17, 025/1, 032/2, 033/2, 034, 037/41, 037/43, 037/4-8, 037/57, 037/58, 037/59, 039/10b, 039/12, 039/14c,f, 039/5-8, 039/15-16, 044/24, 044/30, 044/33a,c,f,g,h,j,l,n, 044/34a, 044/35a, 057/8, 057/9d,f, 062, 064/1, 064/3, 064/6-7, 064/8, 064/9, 064/10, 068, 069/3a-b, 069/4a, 073/1a-b, 073/1b, 088/5; Zalaszántó 0104, 0106/5d, 013/10, 013/8a,c, 016/1a-b, 016/3a-b, 016/4a-c, 027/1, 027/5, 029/4, 029/7, 029/9-15, 03/35b, 032/1, 033/2, 032/3, 033/18, 033/19, 033/20, 033/22, 038/1, 038/6, 038/10, 038/14a,	X0A0H-1-15; X4ML9-V-15; X5J0K-F-15; XDEL8-W-15; XE408-1-15; XHFT8-8-15; XXJMR-4-15; Y0ULF-5-15; Y1M3W-W-15; Y4ELK-Y-15; Y4K6J-N-15; Y5X0F-T-15; Y6TDF-4-15; Y6ULF-C-15; Y6Y6K-6-15; Y71LJ-M-15; Y7DDF-Q-15; Y7MLJ-8-15; Y8DDJ-U-15; Y8FTF-8-15; Y8TDH-7-15; Y9DDF-T-15; Y9K6H-T-15; YA6DK-Q-15; YAELF-3-15; YAQ0F-R-15; YAX0F-Y-15; YC2TF-X-15; YC7LK-1-15; YCQ0F-T-15; YDR6F-3-15; YE8QE-4-15; YEAJY-J-15; YEHXE-K-15; YEK68-P-15; YF40F-9-15; YFQJY-Y-15; YFTXY-F-15; YFULK-Q-15; YFWAY-X-15; YFXJY-6-15; YFY6F-C-15; YH9AY-C-15; YHF4Y-A-15; YHLXY-9-15; YHQJY-1-15; YHQJY-1-15; YHR6F-6-15; YHRQY-8-15; YJ1LF-V-15; YJ8TF-A-	751,27

	038/17a, 038/18, 039/1, 039/4, 040/1, 040/3, 041a,c, 043a,d, 045/11, 045/22, 045/31, 045/32b, 048, 050, 052/2, 052/3, 055/2, 057/1-4, 059/2, 061/1, 070, 074/1, 074/3, 074/5, 074/7, 078/1a, 079/3, 079/4, 08/6b, 08/8-9, 081/1, 081/5, 084/1, 085a, 088a, 090/3, 091/1c, 093a-b, 095, 099/1b	15; YJMLK-L-15; YMLDF-C-15; YMULF-T-15; YMVTF-2-15; YN6DF-Y-15; YN7LF-7-15; YNVQE-Y-15; YNXJY-D-15; YQY68-E-15; YR6XJ-P-15; YR9AJ-6-15; YRWY4-2-15; YT2TF-D-15; YTFTF-T-15; YUT2E-D-15; YUW1N-P-15; YUWNE-4-15; YUXVE-C-15; YV18E-U-15; YV2FE-3-15; YV3NE-A-15; YV6U5-A-15; YV8FE-9-15; YV9NE-J-15; YVAVE-R-15; YVTET-6-15; YVUMT-E-15; YVVUT-N-15; YXAR5-F-15; YYHR5-N-15; YYLT4-R-15; YYXD4-P-15; YYYYL4-X-15	
KE11	Balatonederics 036/8; Balatongyörök 050/5, 050/8v, 058, 059a, 062a, 063d, 070/1c,m,n, 071/1c,g, 074a, 076b, 058; Cserszegtomaj 022/11, 459, 462, 463; Gyenesdiás 029/2, 032/11a, 038/1a, 039/3; Keszthely 074a, 086/1a; Rezi 071/55b; Vállus 025, 026, 030a, 033/1, 043a, 044, 045, 046, 051, 063; Vonyarcvashegy 044/3, 044/4c	X5J0K-F-15; Y02MP-M-15; Y051P-4-15; Y0ULJ-7-15; Y140K-X-15; Y1M3W-W-15; Y3C6K-F-15; Y3TDK-4-15; Y4A0J-7-15; Y4DDJ-P-15; Y5C6K-J-15; Y6A0J-9-15; Y7DDK-U-15; Y8DDJ-U-15; Y8ULK-J-15; YA1LK-R-15; YF7LK-4-15; YHLXY-9-15; YJMLK-L-15; YLQ0K-5-15; YLULK-V-15; YMY6J-L-15; YQ7LK-D-15; YT8U1-6-15; YUMLK-W-15; YX6DK-C-15; YYHR5-N-15	20,56
KE12	Bazsi 0102/23, 0102/24, 0102/25, 0102/26; Cserszegtomaj 022/34, 022/45, 022/75, 022/76, 500, 502 Keszthely 075/1a-c, 075/3, 082a Lesenceistvánd 0108a-b, 0110/1, 0110/3, 0110/4, 0111/1, 0111/3, 0111/4; Rezi 0104/6, 0110/5, 0126/1a, 0149/4a; Vállus 047/1a,c, 048, 047/3, 047/4, 047/5a,c, 059/6, 063, 064a,b, 069/3a; Várvölgy 019a,c, 024/13, 024/8, 024/9, 032/1, 032/2, 033/2, 034, 036/2a, 037/40, 037/41, 037/53-56, 037/58, 037/88c, 039/14f, 044/24, 044/33a,c, 062, 064/3, 064/8, 069/3a, 073/1b, 089/11;	XE1L8-J-15; XE408-1-15; XQA08-J-15; XXY6H-U-15; XY27R-8-15; Y0ULF-5-15; Y4K6J-N-15; Y5X0F-T-15; Y6ULF-C-15; Y7DDF-Q-15; Y7MLJ-8-15; Y8TDH-7-15; YAELEF-3-15; YAQ0F-R-15; YC2TF-X-15; YC7LF-W-15; YEAJY-J-15; YF40F-9-15; YFAJY-K-15; YFXJY-6-15; YH0XY-N-15; YHF4Y-A-15; YHHAY-K-15; YMVTF-2-15; YMY6J-L-	208,92

	Zalaszántó 010/1b, 0106/5d, 013/12a-b, 013/1a, 016/4b, 029/6, 032/3, 037/3, 037/4, 037/8, 038/6, 039/1, 039/4, 045/11, 045/39, 045/40, 045/47, 045/48, 050, 074/1, 074/5, 074/7, 075b, 08/5a, 08/6a-b, 085a, 087/4, 090/3, 093a	15; YN7LF-7-15; YNVQE-Y-15; YP9XE-M-15; YPC4E-V-15; YPDAE-4-15; YPEJE-C-15; YQD3C-U-15; YR408-D-15; YR6XJ-P-15; YTEK4-6-15; YUWNE-4-15; YV02E-L-15; YV18E-U-15; YV2FE-3-15; YV3NE-A-15; YV4VE-K-15; YV62E-T-15; YV6U5-A-15; YVFFE-H-15; YWXR5-2-15; YYKL4-J-15; YYRL4-Q-15	
KE13	Bazsi 084/24; Balatongyörök 058, 070/1c; Gyenesdiás 029/2, 032/10, 032/11a-b, 032/9, 038/1a; Keszthely 080; Rezi 0149/1, 0108/1-5, 0137/7c, 071/55a,d, 096/14a-c; Vállus 028b, 033/2, 043b, 066, 067, 068/4c, 069/3a,b,c; Vonyarcvashegy 052; Várvölgy 019c, 022/12, 024/10, 024/11, 024/13, 024/3b, 025/1, 029, 039/2, 044/34b, 044/35b, 064/8; Zalaszántó 010/3, 010/5, 010/6, 013/1a, 010/1a, 08/6a-b, 0106/5c,d, 0117a, 013/8a, 017/11b-c, 017/12, 045/40, 045/44-46, 05/2, 075b, 091/1b-c, 099/1b	X5J0K-F-15; XE408-1-15; XXJMR-4-15; Y1FTJ-3-15; Y40DK-A-15; Y60DK-D-15; Y7X0K-Y-15; Y8NTK-K-5; Y8TDH-7-15; Y9K6H-T-15; YAX0F-Y-15; YC2TF-X-15; YCC6F-M-15; YD1LF-Q-15; YE6D8-J-15; YEAJY-J-15; YF7LK-4-15; YFULJ-P-15; YH40K-E-15; YH56F-K-15; YH9AY-C-15; YHF4Y-A-15; YHKQY-2-15; YHRQY-8-15; YK7LF-4-15; YLVTK-4-15; YN40F-H-15; YN7LF-7-15; YQELH-J-15; YR408-D-15; YR6XJ-P-15; YT7K4-Y-15; YTEK4-6-15; YUMLK-W-15; YV3NE-A-15; YV4VE-K-15; YV62E-T-15; YX6DK-C-15; YX7LK-L-15; YX8TK-U-15; YXA0K-3-15; YXCUR-6-15; YYHR5-N-15; YYJD4-9-15; YYKL4-J-15	225,73
KE14	Rezi 0141/2; Várvölgy 0113/16c, 0113/9c,j, 0106/5b,d, 0117b, 0118/5	XYJR5-N-15; YYKL4-J-15; YYYL4-X-15	1,79
KE15	Bazsi 0102/11, 0102/31, 0102/7, 0102/14, 0102/16, 0102/19; Balatonederics 026/2, 050/8v, 036/3; Balatongyörök 050/4, 064, 069a, 079, 081, 083/1, 083/2; Cserszegtomaj 461; Gyenesdiás 029/1, 029/2, 030/2a,b,c, 038/1a, 039/1a, 039/1b;	XCA0K-F-15; XX3ER-F-15; XYJR5-N-15; Y02MP-M-15; Y02TF-K-15; Y051P-4-15; Y37LK-Q-15; Y456J-8-15; Y4A0J-7-15; Y4K6J-N-15; Y50DJ-A-15; Y50DK-C-15; Y6A0K-A-15; Y71LJ-M-15; Y7DDF-	1012,62

	<p>Keszthely 072/2, 077, 083/11a-b, 083/13, 083/14, 086/1g, 086/2; Lesencefalu 048; Lesenceistvánd 0261/3, 0265b, 0270/2; Nagygörbő 046/4, 047/5b; Rezi 0104/24a, 0104/6; Sümeprága 060/6; Vállus 015, 030d, 031, 044, 045, 062, 068/1a-b; Vonyarcvashegy 040b,c; Várvolgy 0114/1, 025/1, 025/3, 025/4, 037/58; Zalaszántó 013/8a, 017/9, 03/21, 03/30, 045/11, 045/34, 045/37a-b, 045/36a-b, 045/48, 045/53, 045/54</p>	<p>Q-15; Y7X0K-Y-15; Y82TK-X-15; Y940K-7-15; YCQ0H-U-15; YCX0J-3- 15; YH56F-K-15; YH9AY- C-15; YHJJY-T-15; YJMLK-L-15; YMY6J-L- 15; YQ7LK-D-15; YQDDH-9-15; YRWY4-2- 15; YT8U1-6-15; YTWAJ- U-15; YUT2E-D-15; YUW1N-P-15; YV18E-U- 15; YV4VE-K-15; YV6U5- A-15; YWXR5-2-15; YXVC5-L-15; YYRL4-Q- 15</p>	
--	--	---	--

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében

A Keszthelyi-hegység (HUBF20035) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartásával kapcsolatban alapvetően az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004 (X. 8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület magában foglalja a Balaton-felvidéki Nemzeti Park létesítéséről szóló 31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet alapján, a Keszthelyi-hegység területén található, országos jelentőségű védett területek egy részét is (10845,4 ha), valamint a Tátika (magterület: 87,5 ha; védőzóna: 171,7 ha; összes terület: 259,2 ha) és Virágos-hegy (magterület: 46,6 ha; védőzóna: 262,7 ha; összes terület: 309,3 ha) Erdőrezervátumokat.

A tervezési terület az országos ökológiai hálózat magterület övezetét 94,43 %-ban, puffer területét 4,65 %-ban, ökológiai folyosó övezetét 0,61 %-ban (összesen 99,69 %-ban) érinti.

A tervezési területen előforduló országos védett természeti területek, pontszerűen megjelenő ex lege védett lápok, védett fajok és természeti értékek alapján a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény előírásai is vonatkoznak a területre.

A tervezési terület erdeinek nagy része (80,83%) vágásos erdő, 7,35%-a faanyagtermelést nem szolgáló erdő, 4,26% örökerdő erdő, 2,93% átalakítás alatt álló erdő és 4,63%-on nem értelmezhető üzemmód. Az elsődleges rendeltetést tekintve 68,51% természetvédelmi rendeltetésű, 17,79% faanyagtermelő erdő, 5,18% talajvédelmi erdő, 2,17% vadaskert, 0,38% örökségvédelmi erdő, 0,14% Natura 2000 rendeltetésű, 0,05% településvédelmi és 4,63% nem értelmezhető rendeltetésű erdő. A másodlagos rendeltetés a terület 58,58%-án Natura 2000, 27,19%-án talajvédelmi, 2,81%-án faanyagtermelő erdő. A többi másodlagos rendeltetés 1% alatti érték, illetve 9,13%-on nincs másodlagos rendeltetés.

A tervezési területnek kb. 70 %-a van állami tulajdonban, 28%-a magán-, 0,5%-a közösségi- és 1,5%-a vegyes tulajdonú.

Gyepgazdálkodás a homokkal bélelt medencékben és a nedves réteken valósulhat meg. A Vári-völgy déli része az 1970-es évek óta nem művelt, előzönlötte a bálványfa (*Ailanthus altissima*), az északi részt az utóbbi években rendszeresen kaszálják. Többé-kevésbé folyamatos a művelés (kaszálás) a Várvölgy és Zalaszántó településeken található nedves réteken. A Zalaszántói-medence rendszerváltás környékén felhagyott száraz és mezofil gyepjeinek újbóli művelésbe vonása megkezdődött, külterjes állattartással, (fás) legelőként és kaszálóként is hasznosítják egyes részeit.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

Bevezetés

Az Európai Unió mezőgazdasági támogatási rendszere, a közös agrárpolitika (KAP) két pilléren nyugszik: az első pillér (KAP I.) a közvetlen támogatásokat és a piaci intézkedéseket finanszírozza, teljes egészében az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) terhére. A második pillér (KAP II.) az unió vidékfejlesztési politikáját szolgálja, melyet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) regionális vagy nemzeti források társfinanszírozásával működtet.

A Natura 2000 területen gazdálkodók a KAP I. pillér támogatásain túlmenően részesedhetnek a KAP II. pillér forrásaiból is, melyeket a 2014-2020 közötti időszakra Magyarországon a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 tartalmaz. A betartandó előírásokat a 2015-2018 között

folyamatosan megjelentetett pályázati felhívások foglalják magukba. A 2007-2013 közötti időszakban igénybe vehető támogatások egy részének felhasználása még nem zárult le, az ezekről szóló jogcímrendeletek továbbra is hatályban maradnak mindaddig, amíg történik belőlük kifizetés – ez elsősorban az erdős támogatások esetében fordulhat elő.

A 2014-2020 közötti időszak végéhez közeledve – hasonlóan a 2007-2013 közötti időszak végéhez – átmeneti szabályokat terjesztett elő az Európai Bizottság. Ennek értelmében a 2021. évre egy átmeneti időszakot hirdettek meg, amelyben a KAP II. pillért érintően többek között a terület- és állatlétszám alapú vidékfejlesztési támogatásokat – amelyek jellemzően több éves kötelezettségvállalásúak – meghosszabbíthatja a tagállam. Az átmeneti évben várhatóan a KAP I. pillér alá tartozó közvetlen támogatások is elérhetőek lesznek a jelenlegi feltételek mellett. Az átmeneti szabályok miatt az új tervezési ciklus előre láthatóan 2022-től indul, és 2027-ig tart.

A 2014-2020 között elérhető agrártámogatásokról aktualizált összefoglalás található az állami természetvédelem honlapján:

http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/N2k_fennterv/3_%20mell%C3%A9klet_aktualizalt_041219.pdf

Továbbá a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 jelenleg elérhető pályázati felhívásai megtekinthetők az alábbi linken: <https://www.palyazat.gov.hu/doc/4523>

A jelenlegi támogatási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében számos olyan intézkedés elérhető, ahol a Natura 2000 területeken gazdálkodók támogatási forrásokhoz juthatnak vagy előnyt élvezhetnek a pontozási rendszerekben.

Legfontosabbak ezek közül a kompenzációs jellegű kifizetések, melyek a gyepterületek és magánerdők esetében érhetőek el. A Natura 2000 gyepterületekre vonatkozó földhasználati szabályok betartása azonban független attól, hogy a gazdálkodó igényelte-e a támogatást vagy sem. Az adminisztratív eszközök tekintetében a Natura 2000 területekre járó kompenzáció ráépül az egyéb elérhető támogatásokra, a gazdálkodók a Natura 2000 intézkedés mellett jogosultak többek között az egységes területalapú támogatásra (SAPS) is.

Az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrésztlet területén felmerülő költségek és jövedelemkiesés ellentételezése céljából a magánkézben lévő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, melynek összege az erdő természetességétől, a faállomány korától és összetételétől függően változik.

Az önkéntesen vállalt előírások elsősorban az agrár-környezetgazdálkodás, ökológiai gazdálkodás és az erdészet, erdő-környezetvédelem, természetmegőrzés témakörébe integrálódnak.

Az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) kifizetési rendszer olyan önkéntes alapon működő program, amelyben résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében többlet tevékenységek elvégzését vállalják gazdálkodásuk során. Amennyiben a gazdálkodó az adott Natura 2000 gyepterület vonatkozásában kompenzációs támogatás igénybevételére jogosult, úgy a gyepterületeket érintő AKG tematikus előírás csoportok esetén a támogatási összeg a kompenzációs támogatás összegével csökkentésre kerül.

Egyes esetekben az erdőkre lehívható támogatások szektortól függetlenül is igénybe vehetők (pl. természeti katasztrófa (vízkár, szélkár, tűzkár) által sújtott területeken az erdészeti potenciál helyreállítására, másodlagos erdőkárok megelőzésére, illetve erdőszerkezet átalakításához), más esetben az állami és önkormányzati szektor kizárásra került.

Támogatás vehető még igénybe olyan földhasználati intézkedésekre, amelyek gazdálkodáshoz közvetlenül nem kapcsolódnak, ugyanakkor a vidéki táj értékeinek, állat- és növényvilágának fennmaradását szolgálják, és ezáltal növelik a Natura 2000 területek közjóléti értékét, illetve hozzájárulnak a környezetgazdálkodási célok teljesítéséhez (az erdő esetében az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházásokhoz nyújtott támogatás, a mezőgazdasági területek esetében az élőhelyfejlesztési és vízvédelmi célú nem termelő beruházások).

A tervezési területen az egyszerűsített területalapú támogatásra (SAPS) kijelöltek között – a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007 sz. Kormányrendelet betartása mellett – a következő MePAR-blokkok területére eső földrészletek szerepelnek támogatható területként: X4R69-L-15; XA6D9-E-15; XA8T9-W-15; XDEL8-W-15; XE1L8-J-15; XE408-1-15; XVYY5-7-15; XXJMR-4-15; XY2UN-R-15; XY57N-8-15; Y0ULF-5-15; Y10DJ-6-15; Y1FTJ-3-15; Y1M3W-W-15; Y40DK-A-15; Y5X0F-T-15; Y60DK-D-15; Y6TDF-4-15; Y6ULF-C-15; Y7DDF-Q-15; Y7TDF-5-15; Y7Y6F-4-15; Y8NTK-K-15; Y8TDH-7-15; Y8ULK-J-15; Y9K6H-T-15; YAQ0F-R-15; YAX0F-Y-15; YC2TF-X-15; YC7LF-W-15; YCC6F-M-15; YCLDF-3-15; YCQ0F-T-15; YE6D8-J-15; YE8QE-4-15; YEAJY-J-15; YEFTF-E-15; YEHXE-K-15; YEK68-P-15; YF40F-9-15; YFAJY-K-15; YFC68-J-15; YFQJY-Y-15; YFRQY-7-15; YFTXY-F-15; YFULJ-P-15; YFULK-Q-15; YFWAY-X-15; YFXJY-6-15; YFY6F-C-15; YH0XY-N-15; YH40F-A-15; YH40K-E-15; YHF4Y-A-15; YHKQY-2-15; YHQJY-1-15; YHR6F-6-15; YHRQY-8-15; YJ1LF-V-15; YJ8TF-A-15; YJMLK-L-15; YK7LF-4-15; YLULK-V-15; YLVTK-4-15; YMTDH-L-15; YMULH-U-15; YMY6J-L-15; YN56J-T-15; YN7LF-7-15; YNVQE-Y-15; YNXJY-D-15; YP9XE-M-15; YP9XE-M-15; YPDAE-4-15; YQDDH-9-15; YQELH-J-15; YQQ0H-7-15; YR408-D-15; YR6XJ-P-15; YR84J-X-15; YR9AJ-6-15; YR9AJ-6-15; YT7K4-Y-15; YTEK4-6-15; YTKQJ-W-15; YTQJJ-V-15; YUMLK-W-15; YUWNE-4-15; YV18E-U-15; YV3NE-A-15; YV4VE-K-15; YV6U5-A-15; YVFFE-H-15; YVVUT-N-15; YX6DK-C-15; YX7LK-L-15; YX8TK-U-15; YXA0K-3-15; YXAR5-F-15; YXCUR-6-15; YYHQW-D-15; YYHR5-N-15; YYJD4-9-15; YYKL4-J-15; YYP64-8-15; YYRL4-Q-15; YYXD4-P-15. Az azonosítók évenként változnak, így a fenti adatok csak tájékoztató jellegűek. A Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) legfrissebb adatai a <https://www.mepar.hu/> honlapon érhetők el.

A tervezési területen elérhető támogatások rövid ismertetése:

Az élőhelykezeléssel összefüggő mezőgazdasági támogatások:

- 1) VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- 2) VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés
- 3) VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- 4) VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- 5) VP4-12.1.1-16 Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- 6) VP4-4.4.1-16 Élőhelyfejlesztési célú nem termelő beruházások

7) VP4-10.2.1.1.-15 A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése

Erdészeti támogatások:

- 1) VP4-12.2.1-16 Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- 2) VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása
- 3) VP4-15.1.1-17 Erdő-környezetvédelmi kifizetések
- 4) VP5- 8.5.1.-16 Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

Egyéb releváns támogatások:

- 1) VP4-16.5.1-17 A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései

A tervezési terület gyepterületein a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás – a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rendelet betartása mellett – igénybe vehető.

A tervezési terület gyepterületein az agrár-környezetgazdálkodási támogatás horizontális előírás csoportjai, igénybe vehetők [VP-4-10.1.1-15 - Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, VP4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés].

Az egységes területalapú támogatás igénybevételének jelenleg hatályos szabályait az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet tartalmazza.

A tervezési területen az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet alapján igényelhető ún. zöldítés támogatás. Ehhez minden gazdálkodónak, aki mezőgazdasági területtel rendelkezik, be kell tartania bizonyos környezetvédelmi előírásokat a talaj kedvező állapotának megőrzése érdekében. Ez utóbbi, az elgyomosodás és a túllegeltetés elkerülésére vonatkozó előírásokat szintén a 10/2015. (III. 13.) FM rendelet állapítja meg.

A VP5-8.2.1-16 – Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása felhívás (pl. annak B pontja: Gyepgazdálkodással kombinált fás legelő vagy fás-kaszáló újonnan történő létrehozása) szintén releváns lehet. („A gyepgazdálkodással kombinált agrár-erdészeti rendszerek esetében az extenzív állattartás hagyományainak életben tartása és a tájkép megőrzése kiemelten fontos.”)

A Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz erdő-környezetvédelmi kifizetések pályázhatók a VP4-15.1.1-17 azonosító jelű) felhívás keretében.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 terület természeti értékeinek megőrzése és fejlesztése a fennálló támogatási rendszerek használatával, ill. azok egyes elemeinek bővítésével biztosítható. A tervezési területen a fenntartási terv célkitűzéseinek elérése érdekében a támogatások igénybevételi szintjének növelése szükséges, de az élőhelyek jellegéből adódóan ennek esetleges elmaradása sem veszélyezteteti alapvetően a terület jelölő értékeinek fennmaradását.

Gyepek esetében a területalapú támogatáson túl az agrár-környezetgazdálkodási tematikus előírás csoportok extenzív gyepgazdálkodás vagy ökológiai gyepgazdálkodás lehetőségeit is javasolt igénybe venni (VP-4-10.1.1-15 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, VP-4-10.1.1-16 Agrár-környezetgazdálkodási kifizetés, VP-4-11.1.-11.2.-15 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása, VP-4-11.1.-11.2.-18 Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása). A tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületein javasolt a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás igénybe vétele [VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések]. A Szántói-medencében megkezdődött a becserjésedett területek újbóli hasznosítása (extenzív állattartással), ennek területi bővítése szintén javasolható. Ehhez a Vidékfejlesztési Program támogatásai vehetők igénybe (VP5-8.2.1-16).

A tervezési terület erdőtervezett, magántulajdonban lévő erdőterületein javasolt a VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések igénybevétele.

Javasoljuk, hogy a kompenzációs támogatásokhoz önkormányzati és állami szereplők is hozzájuthassanak. A jelölő élőhelyek és fajok jelentős része az állami tulajdonban lévő védett területeken található, melyek költségvetési szervek kezelésében állnak, illetve a Natura 2000 kijelölés miatt szükséges korlátozások is elsősorban ezeken a területeken lennének érvényesítendőek.

3.3.2. Pályázati források

A tervezési területen KEHOP/KEOP, LIFE, ROP vagy Interreg pályázatok megvalósítása nem folyik..

3.3.3. Egyéb

A fenntartási terv megvalósításához egyéb eszköz (állami tulajdonú terület haszonbérbe adása, közmunka program, önkéntesek stb.) bevonása nem szükséges.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

Az érintettek tájékoztatása két hullámban történt: 2018. március 19-én előzetesen tájékoztattuk az összes érintettet a tervezési folyamatról levélben, személyesen és email formájában. Ezen kívül kértük a megfelelő szervezetet, hogy a hirdetményt függesszék ki hirdetőtáblájukra. A második április 10-i kiértesítés során már közreadtuk a vitaanyag internetes elérhetőségét, és az újbóli tájékoztatás mellett nyilvánosságra hoztuk a fórumok és terepbejárások időpontjait, helyszínét.

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/hirdetmények/résztevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Terepbejárás 1.	2018. április 18., 9:00 – 11:00	résztevők (9) kiküldött levelek (123), kiküldött email (78),	(részletes címlistát ld. külön dokumentációban) Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és	Emlékeztető, jelenléti ív

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/ hirdetések/ résztvevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
		sikertelen kézbesítés (8)	Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek, önkormányzatok, érdekképviselői szervek	
Terepbejárás 2.	2018. április 18., 13:00 – 15:00	résztvevők (6) kiküldött levelek (123), kiküldött email (78), sikertelen kézbesítés (8)	(részletes címlistát ld. külön dokumentációban) Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek, önkormányzatok, érdekképviselői szervek	Emlékeztető, jelenléti ív
Terepbejárás 3.	2018. április 19., 9:00 – 11:00	résztvevők (15) kiküldött levelek (123), kiküldött email (78), sikertelen kézbesítés (8)	(részletes címlistát ld. külön dokumentációban) Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek, önkormányzatok, érdekképviselői szervek	Emlékeztető, jelenléti ív
Terepbejárás 4.	2018. április 19., 13:00 – 15:00	résztvevők (13) kiküldött levelek (123), kiküldött email (78), sikertelen kézbesítés (8)	(részletes címlistát ld. külön dokumentációban) Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek,	Emlékeztető, jelenléti ív

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/ hirdetések/ résztvevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
			önkormányzatok, érdekképviselői szervezetek	
Erdő- és vadgazdálkodási fórum	2018. április 26., 10:00,	résztvevők (17), kiküldött levelek (123), kiküldött email (78), sikertelen kézbesítés (8)	Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek, önkormányzatok, érdekképviselői szervezetek	Emlékeztető, jelenléti ív
Falu- és gazda fórum 1.	2018. május 03., 17:00,	résztvevők (5), kiküldött levelek (123), kiküldött email (78), sikertelen kézbesítés (8)	Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek, önkormányzatok, érdekképviselői szervezetek	Emlékeztető, jelenléti ív
Falu- és gazda fórum 3.	2018. május 08., 17:00 ,	résztvevők (6), kiküldött levelek (123), kiküldött email (78), sikertelen kézbesítés (8)	Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek, önkormányzatok, érdekképviselői szervezetek	Emlékeztető, jelenléti ív
Önkormányzati közzététel 1.	2018.03.19 -21-22.	személyes kézbesítés és tájékoztató (22 önkormányzat esetén)	Balatonederics, Balatongyörök, Bazsi, Cserszegtomaj, Döbröce, Gyenesdiás, Lesencefalu, Lesenceistvánd, Nagygörbő, Nemesvita, Rezi, Sümeg, Sümegcsehi, Sümegprága, Uzsa, Vállus, Várvolgy, Vindornyalak, Vindornyaszlós,	Lepecsételt, aláírt igazolás

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/hirdetmények/részvevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
			Vonyarcvashegy, Zalaszántó, Keszthely	
Önkormányzati közzététel 2.	2018.04.10.	postai ajánlott kiértékelés (22)	Balatonederics, Balatongyörök, Bazsi, Cserszegtomaj, Döbröce, Gyenesdiás, Lesencefalu, Lesenceistvánd, Nagygörbő, Nemesvita, Rezi, Sümeg, Sümegecsehi, Sümeprága, Uzsa, Vállus, Várölgy, Vindornyalak, Vindornyaszlós, Vonyarcvashegy, Zalaszántó, Keszthely	Postai ajánló szelvény
Honlap	2018.04.06.	nem releváns	http://bfnp.hu/hu/hirek http://bfnp.hu/hu/keszulo-natura-2000-fenntartasi-tervek	URL elérhetőség
Érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása 1.	2018.03.19.	kiküldött levelek (66), kiküldött email (42), sikertelen kézbesítés (14)	Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek, érdekképviseleti szervek	Postai ajánló szelvény, elmentette email másolatok
Érintettek levélben vagy e-mailban történő megkeresése és tájékoztatása 2.	2018.04.10	kiküldött levelek (123), kiküldött email (78), sikertelen kézbesítés (8)	Állami és magán erdőgazdálkodók, Zala Megyei Kormányhivatal és Veszprém Megyei Kormányhivatal megfelelő osztályai, gyepgazdálkodók, vadásztársaságok, bányagazdálkodók, zalai és Veszprém megyei zöld civil szervezetek, horgászegyesületek, érdekképviseleti szervek	Postai ajánló szelvény, elmentette email másolatok

Alkalmazott kommunikációs eszközök	Időpont	Levelek/hirdetmények/résztevők száma	Címzettek	Igazolás típusa
Sajtóesemény (sajtótájékoztató, sajtókonferencia), a sajtóközlemény szövege	2018.04.17.	2 média megjelenés	https://www.zaol.hu/kozelet/helyi-kozelet/bejarasok-es-forumok-kovetkeznek-a-keszthelyi-hegysegben-2333247/	URL elérhetőség

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

Ld. 3.4.1. és 3.4.3. táblázatokban.

A kommunikáció során mind a Zala megyei, mind a Veszprém megyei érintett szervezeteket kiértécsítettük, mivel a Natura 2000 terület mindkét megyére kiterjed. Az alábbi felsorolásban a számok a kiértécsített szervezetek számát mutatja.

Állami erdőgazdálkodó: 3
 Magán erdőgazdálkodó: 24
 Bányagazdálkodó: 10
 Civil szervezet: 32
 Gyepgazdálkodó: 24
 Hatóság: 21
 Önkormányzat: 22
 Vadászatra jogosult: 7

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

Véleményező, vélemény, javaslat, fórum dátum	Tervezői válasz	Átvezetés, módosítás
Vadászati hatóság részéről felvetés 2018.04.26: a fenntartási terv fogalmazzon meg konkrét kilövési célszámokat. A számok nélkül nehéz operatívvá tenni a vadlétszámból származó vadkárra vonatkozó előírásokat.	Nincs átvezetve, mivel Natura 2000 fenntartási terv nem határozhat meg konkrét kilövési célszámokat.	Nincs átvezetve, mivel az AM Természetmegőrzési Főosztály Natura 2000 fenntartási terv útmutatója szerint a terv csak javaslatokat tartalmazhat.
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.04.26: a vadkilövés célszámjai nem a bizonytalanul becsült vadlétszámon kell, hogy alapuljanak, hanem egy monitoring hálózaton, amely a vadállomány hatását méri rendszeresen rágás/túrás nyomok alapján.	Nincs átvezetve, mivel Natura 2000 fenntartási terv ezt nem határozhatja meg.	
Állami erdőgazdálkodó részéről 2018.04.26: A Bakonyerdő Zrt. Általános vállalásokat (pl. vegyszermentes területkezelés, vagy mindig csak fagyott és/vagy száraz talajon való kiközelítés) nem tud vállalni, mert ehhez nagyon nagyok a környezeti fluktuációk. Minden, a fenntartási tervben megfogalmazott önkéntes vállalást egyedi esetekben kell megvizsgálni, és a kialakult konszenzus a kezelések kapcsán be kell épüljön a soron következő körzeti erdőterv rendeletbe. Ha soron kívül szükséges azonnali beavatkozás, akkor azt egyedi eljárás keretén belül kell lefolytatni.	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	Az erdőterületekre vonatkozó előírás-javaslatok a kezelési egységekre általánosan érvényesek, egyedi esetekben a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon lehetőség van, a természetvédelmi célkitűzések figyelembevételével, ezektől eltérni. Válasz a BfNPI részéről: a gyakorlat eddig is ez volt, és ez megfelelő együttműködéshez is vezetett. A tervezők részéről viszont elhangzott, hogy bizonyos, kis gazdasági, de nagy természeti jelentőségű kezelési egységeknél (KE2) a természetvédelmi előírások élvezzenek prioritást.

Állami erdőgazdálkodó részéről 2018.04.26: A szakterületek együttműködését segítő adatbázisok váljanak kölcsönösen megismerhetővé, hogy a tervezési folyamatoknál már figyelembe lehessen venni pl. a pontszerű természeti értékeket és élőhely foltokat.	A 3.2.1.1. fejezetbe "Általános, gazdálkodáshoz nem köthető intézkedések" fejezetbe beépítve.	A tervezők teljes egyetértését élvezzi a javaslat.
Javaslat a tervezők részéről 2018.04.26: az erdőgazdálkodókat illető kompenzációktól ne essenek el az állami erdőgazdálkodók.	A 3.2.1.2. "Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	A felvetés országos szintű jogi szabályozást igényel.
Magánerdőgazdálkodók nevében 2018.04.26: az előírások, javaslatok erdőrészlet szintjén jelenjenek meg	A 3.2.5.b fejezet tartalmazza az érintett ingatlanok HRSZ-ét és a MEPAR-blokkok azonosítóját, ezek alapján megféleltethetők az erdőrészletek.	A kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok megféleltethetők az erdőrészleteknek, kiolvasható, hogy melyik részletre melyik kezelési egység és így mely javaslatok érvényesek.
Magánerdőgazdálkodók nevében tett javaslat 2018.04.26: olyan helyeken, ahol a belterület a külterületi erdőművelési ágú területig terjeszkedett, egy elválasztó feltáró és tűzvédelmi pászta határolja a két területet. Ez egyben megoldás is lenne az illegális kommunális hulladék elhelyezése elleni küzdelemre.	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	Az állami erdőgazdálkodó kétségeit fejezte ki, hogy ez a nagy területet érintő pászta létrehozható-e. A felvetés ebben a formában természetvédelmi szempontból nem támogatott.
Magánerdőgazdálkodók nevében tett javaslat 2018.04.26: a bálványfával kapcsolatban két felvetés: belterületen ne lehessen ültetni, a belterületi magászó fák megnehezítik a bálványfa irtását. A nyomvonalas létesítmények kezelői (áram- és gázszolgáltató, közútkezelő) a mechanikus irtás mellett a vegyszereset is alkalmazzák a többi szervezettel összehangoltan, hogy a pásztákról ne terjedjen vissza a bálványfa.	A 3.2.1.2. "Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	„Belterületen ne lehessen ültetni, a belterületi magászó fák megnehezítik a bálványfa irtását. A nyomvonalas létesítmények kezelői (áram- és gázszolgáltató, közútkezelő) a mechanikus irtás mellett a vegyszereset is alkalmazzák a többi szervezettel összehangoltan, hogy a pásztákról ne terjedjen vissza a bálványfa.”

Felvetés a tervezők és az erdőgazdálkodók részéről 2018.04.26.: a bálványfa elleni küzdelmet konzorciumban végzett nagyléptékű pályázati forrásból kell elindítani	A 3.2.1.1. "Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	<i>„Bálványfa visszaszorítására: 1) a magtermő fákat ki kell vágni 2) a nagykiterjedésű területeken vegyszeres irtás kell 3) az állami és magán erdőgazdálkodókkal és a természetvédelmi kezelővel közösen kell végezni a munkát.”</i>
Javaslat a tervezők és az erdőgazdálkodók részéről 2018.04.26: jogszabály tiltsa a bálványfa faiskolai árusítását, belterületi ültetését	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	A felvetés országos szintű jogi szabályozást igényel.
Kérés az állami és magánerdőgazdálkodók, valamint a gazdálkodók részéről a tervezők felé 2018.04.26: az illegális hulladékelhelyezés legyen minden KE-nél veszélyeztető tényező	A FT a javaslatnak megfelelően módosult.	A javaslat valós problémára hívta fel a figyelmet.
Állami erdőgazdálkodó felől felvetés 2018.04.26: Felnyíló és felnyitott erdők problémája. Ezek jó élőhelyek, de erdészeti szempontú értékelése még bizonytalan.	Nem igényel beépítést	Erdőfelügyelői válasz: 2022-től a felnyíló erdő bekerül az erdőtervezési kategóriák körébe, és a hatóság támogatni fogja ezek megmaradását gyengébb lombkorona záródás esetén is.
Javaslat a BfNPI részéről 2018.04.26: a vadlétszám szabályozására inkább a vadat védő korlátozások időszakos eltörlése lépjen életbe	A 3.2.1.2. "Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	A dámvad, muflon és vaddisznó esetében az állományszabályozási célú vadászat egész évben végezhető legyen.
Javaslat a BfNPI részéről 2018.04.26: A dámvad és muflon teljes eradikálása a területről	A 3.2.1.2. "Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	Természetvédelmi szempontból nem kívánatos ezen idegenhonos fajok jelenléte. A muflon esetében a természetvédelmi károkozás különösen jelentős a Natura2000 jelölő élőhelyeken (91G0, 91H0, 91M0, 9130)

<p>WWF Magyarország 2018.04.26: Az érintetlenül hagyott kis területek (KE2) nagyon progresszívek. Bakonyerdő válasza: nem tudják azt mondani, hogy egyedi vizsgálat nélkül minden ilyen kíméleti területet látatlanul magára hagynak, de nyitottak minden folt megvizsgálására. A koncepció nincs a gazdálkodó ellenére, de a mértékben kell megállapodni. A K3 egységben javasolt gazdálkodásra alkalmas, sőt kiválóan alkalmas erdők teljes kivonása helyett azok örökerdő üzemmódban való kezelését tartjuk inkább kívánatosnak.</p>	<p>Bakonyerdő egyedi javaslatait a KE3-ra vonatkozóan ld. a táblázatban lejjebb.</p>	<p>Ld. KE3-nál</p>
<p>Állami Erdőgazdálkodói felvetése 2018.04.26.: A KE15 összevontan kezeli a roncsolt területeket a nyiladékokkal. A nyiladékok nagyon fontos élőhelyet jelentenek, javasolt egy új KE16 kezelési egységbe tenni.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően külön megjegyzésben foglalkozik a nyiladékokkal a KE15-ben.</p>	<p>A külön KE-ként való megvalósítást az nem teszi lehetővé, hogy a nyiladékok térképen sem leválaszthatóak és hrsz. vagy MEPAR blokk szintjén sem adhatók meg. A nyiladékok közül természetvédelmi szempontból elsősorban azok gyep komponense bír jelentőséggel. Ezek a zömmel vonalszerű élőhelyek viszont a fenntartási terv léptékében végzett térképezéssel nem leválaszthatók. Tovább nehezíti a kérdést, hogy a nyiladékok jelentős része különböző intenzitással használt út. Mindent összevetve a természetvédelmi jelentőséggel bíró nyiladékok külön kezelési egységbe történő leválasztását elkerülő javasolt megoldással a kérdés felvetője is egyetértett.</p>

Magánerdőgazdálkodók nevében tett javaslat 2018.04.26: császárfű ültetése, árusítása ugyanúgy szigorításra szorul, mint a bálványfű. Zártkertekbe telepítik (külterületen nem lehet fásítani vele)	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	A felvetés országos szintű jogi szabályozást igényel
Gazda1 2018.04.18. I: az égetés nem rutinszerű eljárás, nem fontos számára. Gazda2: érdemes égetni a fű sarjadása miatt, ha nem égetnek soha, akkor a filces kaszálék miatt berohadhat a fű töve. Gazda3: van olyan időjárásfüggő év, amikor se legeltetni, zúzni nem lehet, hanem égetni lenne jó. 1988-ban vetették be a szántót gyepnek azóta a fűhozam nagyon visszaesett.	Nem igényel beépítést.	A FT kezelési egységeinél az önkéntesen vállalható előírás-javaslatok között szerepel, mint a természetvédelmi hatóság engedélyével végezhető tevékenység.
Gazdálkodói felvetés 2018.04.18. I: a szervesanyag pótlás a gyengébb hozamú gyepeken engedélyezhető-e? Pl. érett istállótrágya kijuttatására volna igény. Különösen kevés állatnál az éves trágyamennyiség legalább egy részét visszajuttatni a területre.	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	Természetvédelmi szempontból aggályos a javaslat befogadása, mert a kijuttatott szervesanyag minősége, mennyisége nem ellenőrizhető. Gyomosodás veszélye is jelentős.
Gazdálkodói észrevétel 2018.04.18. I, hogy nem okoz gondot, hogy a NPI hozzájárulásával történhet villanypásztor létesítése, a NPI elsősorban a tájészterítéki megfontolásokra figyel.	Nem igényel beépítést.	
Gazdálkodói észrevétel 2018.04.18. I Korábbról visszamaradt honvédségi gödrök nehezítik a kaszálást, ez is egy veszélyeztető tényező legyen	A FT megalapozó dokumentációjába II. 1.2.1. fejezetbe beépítésre kerül.	A veszélyeztető tényezők közül a H08 "Egyéb emberi beavatkozások és zavarások" közé besorolható. KE10 és KE12 kezelési egységek esetében releváns. Elsősorban a 6260 Pannon homoki gyep Natura jelölő értéknek javasolt élőhelytípus érintett.

<p>Gazdálkodói észrevétel 2018.04.18. I Miért csak az újonnan létrehozott fás legelő tartozik a támogatott területek körébe? A körbekaszálható, ligetes fás legelő nagyon jó élőhely és legelő, miért nem támogatható?</p>	<p>A 3.2.1.2. fejezet "Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.</p>	<p>Természetvédelmi szempontból támogathatóvá kell tenni a már meglévő fás legelők fenntartását is. Továbbá a korábban felhagyott legelők és/vagy fás legelők helyén önerdősülés eredményeként létrejött szabadrendelkezésű erdőkből kialakításra kerülő fás legelők vagy legelő-erdők támogatási rendszerbe illesztése természetvédelmi szempontból szükséges.</p>
<p>Gazdálkodói észrevétel Bazsi település 2018.04.18. I: nagy kiterjedésű vaddisznó túráskár, a gyep szempontjából hatalmas gond. Kasza eltörik, a parlagfű feljön, csak talajmunkával, felülvetéssel lehet regenerálni. A parlagfüvet még kecskével történő legeltetéssel sem lehet visszafogni. A vadkár kompenzáció ne csak a kiesett terményre, hanem az élőhely visszaalakítására is terjedjen ki.</p>	<p>A 3.2.1.2. fejezet "Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.</p>	<p>Természetvédelmi szempontból támogatandó javaslat.</p>
<p>Gazdálkodói észrevétel Talált erdők problémája 2018.04.18. II.: azok az egykori fás legelők, amelyeket felvert a cserje/erdő menet közben, talált erdőnek lesznek minősítve.</p>	<p>A 3.2.1.2. fejezet "Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.</p>	<p>Nagyon fontos, hogy a még gyep művelési ágban lévő fás legelőkre vigyázzanak a gazdák. Ezek külön kezelési egységbe kerültek már a felvetés előtt is. A korábban felhagyott legelők és/vagy fás legelők helyén önerdősülés eredményeként létrejött szabadrendelkezésű erdőkből kialakításra kerülő fás legelők vagy legelő-erdők támogatási rendszerbe illesztése természetvédelmi szempontból szükséges.</p>

Gazdálkodói észrevétel 2018.04.19. I. 200 erdőrésztben van jelen a bálványfa, nyomvonalas létesítmények mentén terjed. Akcióterv: 1) a magtermő fákat ki kell vágni 2) a nagyterjedésű területeken vegyszeres irtás kell (1M Ft/ha) 3) az állami erdőgazdálkodó önmagában nem ér semmit, az önkormányzati és magán erdőgazdálkodóval és a tvi kezelővel közösen kell végezni a munkát.	A 3.2.1.1. "Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	A bálványfa központi problémát jelent különösen a száraz erdőkben és a száraz gyepekben.
Gazdálkodói észrevétel 2018.04.19. I. EON pászta: 5 évente lemulcsolják a területet, ez nagyon segíti a bálványfa terjedését, az egyedek már 2-3 évesen magot érlelnek emiatt	A 3.2.1.1. "Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	A bálványfa központi problémát jelent különösen a száraz erdőkben és a száraz gyepekben.
Javaslat a BfNPI részéről 2018.04.19. I.: a bálványfa legyen a tulajdonos engedélye nélkül irtható veszélyes gyom. Az erdő 60%-os záródásáig az erdő visszabontható, és a bálványfára egy 21 napos "tudomásulvételi" bejelentést kell csak tenni az erdészeti hatóság felé.	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	A felvetés magántulajdonjogi kétségeket vet fel, a felvetés országos szintű jogi szabályozást igényel.
Gazdálkodói észrevétel 2018.04.19. I. Védett területen a vegyszeres kezeléshez a természetvédelmi hatóság engedélye kell 40 000 Ft eljárás díj fejében, ez nem könnyíti meg a védekezést.	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	A felvetés országos szintű jogi szabályozást igényel.
Állami erdőgazdálkodói észrevétel 2018.04.19. I. Büdös-kút mentén. Az időszakos vízfolyások mentén a 60 m széles sáv kíméleti terület kijelölése komoly áldozat az erdészeti részéről. Egyedi esetben ez is szóba jöhet, de jobb, ha örökerdő felé való elmozdulás történik általánosságban.	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	Az erdőterületekre vonatkozó előírások a kezelési egységekre általánosan érvényesek, egyedi esetekben a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon lehetőség van, a természetvédelmi célkitűzések figyelembevételével, ezektől eltérni.
Állami erdőgazdálkodói észrevétel 2018.04.19. I. Legyen pontos kijelölés a kíméleti erdők esetén. Az öreg erdőket már nem lehet átállítani örökerdő üzemmódra.	A KE3 kezelési egységénél ez erdőrészt szinten ismertetésre került az egyeztetés előtti tervváltozatban.	

BfNPI javaslat 2018.04.19. I. Legyen átjárható a releváns térinformatikai adatbázis az erdészet és a NPI között.	A 3.2.1.1. "Gazdálkodáshoz nem köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	„A szakterületek együttműködését segítő adatbázisok váljanak kölcsönösen megismerhetővé, hogy a tervezési folyamatoknál már figyelembe lehessen venni pl. a pontszerű természeti értékeket és élőhely foltokat.”
Állami erdőgazdálkodói észrevétel 2018.04.19. II. Kovácsi-patak medre: a korszerkezetet széthúzzák, és csak a gazdaságilag értékes tölgyet vennék ki, a többit nem. Ez különbség ahhoz képest, hogy teljesen "kíméleti" erdőként kezeljék.	A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.	Az erdőterületekre vonatkozó előírások a kezelési egységekre általánosan érvényesek, egyedi esetekben a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon lehetőség van, a természetvédelmi célkitűzések figyelembevételével, ezektől eltérni.
Állami erdőgazdálkodói észrevétel 2018.04.19. II. A száraz, fagyos napok száma lecsökkent, kellene egy második vegetációs időszakon kívüli termelési időszak is augusztus közepétől.	A 3.2.1.2. fejezet "Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok" fejezetbe beépítve.	Természetvédelmi szempontból támogatandó javaslat.
Állami erdőgazdálkodói észrevétel 2018.04.19. II. A vadlétszám elismerten magas. Ehhez hozzájárul az, hogy a vadászterület minimális mérete 3000 ha-ban került megállapításra Magyarországon. Kisebb vadászterület megoldotta volna a vadlétszámot. Az állami erdőgazdálkodóknak el kellene dönteni, hogy vadászni akarnak-e, vagy erdőt hoznak fel, mert ezt a két urat nem lehet szolgálni. Sok helyen ez konfliktusban van egymással.	Nem igényel beépítést.	A felvetés országos szintű jogi szabályozást igényel.
Állami erdőgazdálkodói észrevétel 2018.04.19. II. A természeti értékek megóvását az erdőterületeken az erdőgazdálkodásba integráltan kell kezelni, és ezt nem írja felül a költségvetési teljesítési kényszer, erre nem lehet hivatkozni	Nem igényel beépítést.	

<p>Állami erdőgazdálkodói észrevétel 2018.04.19. II. Kicsúsított a vadlétszám a vadgazdálkodás kezéből.</p>	<p>Nem igényel beépítést.</p>	
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) 1.7.3. Körzeti erdőtervek fejezethez jogszabályváltozás miatt a következő kiegészítést teszem: A körzeti erdőtervezést, az erdőtervet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban Evt.) 33. §-a szabályozza, a körzeti erdőtervezés szabályait az egyes erdészeti hatósági eljárások, bejelentések, valamint hatósági nyilvántartások eljárási szabályairól szóló 433/2017. (XII.21.) Korm. rendelet 1-7. §-ai, a körzeti erdőtervezés részletes szabályait az Evt. végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII.21.) FM rendelet 12-24. §-ai ismertetik. A Keszthelyi-hegység körzet erdőtervezési szempontjait, erdőgazdálkodási szabályait a 2012. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az érintett körzeti erdőtervek alapján folytatott erdőgazdálkodásról szóló 85/2012. (VIII. 6.) VM rendelet 5. számú melléklete tartalmazza. Az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól szóló 11/2010. (II.4.) FVM rendelet hatályon kívül van.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	<p>Ld. szövegszerű módosítást az 1.7.3. fejezetben</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) 2. Veszélyeztető tényezők fejezetnél az illegális hulladék lerakás megemlíendő.</p>	<p>FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	

<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) A vadállomány veszélyeztető tényezőnél (G08) elegendő az erdő kifejezést megemlíteni, nem indokolt a szubmontán és montán bükkösök megnevezése, a többi erdei élőhely nagyobb veszélynek vannak kitéve.</p>	<p>A FT a javaslat hatására módosult.</p>	<p>A 2. Veszélyeztető tényezők táblázat vonatkozó (G08) sorát kiegészítettük a többi erdei élőhelytípussal, az oszlop fejlécének megfelelően.</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) A fajösszetétel változás természetes szukcesszió (L02) veszélyeztető tényezőnél az agresszíven terjedő őshonos fajok megnevezés hibás.</p>	<p>Nem igényel beépítést.</p>	<p>Agreszíven terjedő őshonos fajnak tekintendő pl. a siska nádtippán (<i>Calamagrostis epigeios</i>) a hivatkozott L02 veszélyeztető tényezőnél</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) B02 veszélyeztető tényezőnél feketefenyő ültetvény helyett feketefenyő állományok (esetlegesen a kultúrerdő), erdőtelepítés helyett a mesterséges erdősítés megnevezés használatos.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	<p>Javított mondatrész: "termőhelyű feketefenyő állományok helyén a természetes szukcesszió során várhatóan felújuló karsztbokorerdő-sziklagyep mozaik területén bármilyen mesterséges erdősítés történik, az veszélyezteteti"...</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) N2 veszélyeztető tényezőként meg van említve a klímaváltozás következtében az aszály és csapadék mennyiség csökkenése, de a térségben számolni kell a szélsőséges csapadék előfordulásokra is (erózióveszély).</p>	<p>A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.</p>	<p>A felvetés megalapozott, de nem tartozik a releváns veszélyeztető tényezők körébe (ld. Natura 2000 fenntartási tervek készítéséről szóló útmutatót).</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) 3.1. fejezetnél a „Főbb célkitűzések” első mondatánál a természetesség javítása kiegészítendő a meglévő természetességi állapot fenntartással is. A „További célkitűzések” harmadik mondatánál a spontán kifejezés nem helytálló.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	<p>(a "spontán" kifejezést megtartottuk)</p>

<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) 3.2.1.1. Általános gazdálkodáshoz nem köthető intézkedéseknél az erdészeti feltárhálózat fejlesztésének a lehetőségét biztosítani kell. Hatékony erdővédelmi tevékenység csak a meglévő erdei úthálózat folyamatos fenntartással és új erdészeti magánút, épített közelítőnyom, valamint azok tartozékainak építésével oldható meg.</p>	<p>A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.</p>	<p>A vonatkozó fejezet a közlekedési infrastruktúra fejlesztéséről fogalmaz meg megállapítást. Az erdőművelést lehetővé tevő, elsősorban időszakosan létrehozott közelítő úthálózat ezen a körön kívül esik.</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE1 kezelési egység h) Kezelési javaslatok indoklásánál beszűntettek - múlt idő kifejezés - használatos.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE2 kezelési egység d) pontjánál a Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatoknál az utolsó mondat javítandó: Természetvédelmi szempontból a kezelési egységbe tartozó élőhelyek teljes területén elsődlegesen a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód bevezetése javasolt (elsődleges szó beillesztendő, szükséges kifejezés mellőzendő).</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE3 kezelési egység meghatározásnál az érintett erdőrészt azonosítók hibásak: az erdőtag számjelből, azon belül az erdőrészt jel nagybetűs azonosítóból áll.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	

<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE3 és KE4 kezelési egységnél jogszabályváltozás miatt az Evt. 29. §-a szerint kérem az alkalmazandó üzemmódok (E03) javaslatnál átmeneti (átalakító helyett), örökerdő (szálató helyett) megnevezést használni.</p>	<p>A FT az érintett kezelési egységeknél a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	<p>Javítva az AM Természetmegőrzési Főosztály aktualizált Natura 2000 fenntartási tervek készítéséről szóló útmutató szerint.</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE2, KE3, KE4 kezelési egységeknél az E61 javaslat felesleges, mivel az Evt. 51. (5) bekezdése értelmében talajvédelmi erdőben valamint felnyíló erdőben a sarjeredetű természetes felújítást is elfogadható.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE5 kezelési egységnél általában a faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód bevezetés nem indokolt, esetlegesen mikroélőhely kijelölése esetén jöhet szóba. E03 javaslatnál üzemmód megnevezése a fentiek szerint javítandó. Tarvágás mellözése javaslat (E33) felesleges, állami erdőterületen az Evt. 10. § (2) bekezdése tiltja a tarvágás végzését. A holtfa visszahagyására vonatkozó (E16) javaslatot a gyérítések és véghasználatokon kívül az egészségügyi termelésekre is indokolt kiterjeszteni az Evt. 27. § (1) bekezdés b) pontja és a 28. § (1) bekezdés b) pontja szerint.</p>	<p>E03: a FT az érintett kezelési egységeknél a javaslatnak megfelelően módosult E16: a javaslat nem beépíthető E33: FT a javaslatnak megfelelően módosult</p>	<p>E16: a fenntartási terv készítéséhez kiadott előírás-javaslatlista szövege kötött, azon nem változtathatunk</p>

<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE6 kezelési egységnél a szélsőséges vízgazdálkodású termőhelyen faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód bevezetése indokolt lehet.</p>	<p>Nem igényel beépítést.</p>	<p>E03 kezelési előírás már szerepel.</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE7 kezelési egységnél az idegenhonos fás szárú faegyedek visszaszorítását mechanikai úton is biztosítani kell (intenzíven terjedő bálványfa kivételével). Az egészségügyi termelés elhagyásával kapcsolatos javaslat (E94) nem indokolt. Fás legelőn lévő facsoportok, faegyedek ültetése őshonos fajokkal, egyedi védelemmel történő javaslat (GY123) hasonlóan megemlíthető, ahogy a KE12 kezelési egységnél szerepel.</p>	<p>E72, E73 kezelési előírást beépítettük E94: törölve GY123: beépítettük</p>	<p>E94: nem erdő művelési ágú területek</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE8 kezelési egységnél az átmeneti üzemmód bevezetését javaslom, ahol a fakitermelések a kedvező természetes erdődinamikai folyamatra alapozva kerülnek végrehajtásra, ezzel az erdő természetességi állapota javul.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	<p>KE8-nál a Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatokhoz beépítve</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE12 kezelési egységnél a Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatoknál az erdei legeltetés tiltására hivatkozik. Tájékoztatom, hogy az Evt. módosítását követően az erdei legeltetés korlátozott feltételekkel végezhető. Az erdei legeltetés feltételeit az Evt. 76/C. § tartalmazza.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	<p>Indoklás: a KE12 egy gyepes kezelési egység, az Evt-re és az erdei legeltetés szabályozására hivatkozni nem releváns: <i>"A kezelési egységbe tartozó területeken a legeltetés és/vagy kaszálás, illetve az ezeket megelőző, kiegészítő cserjeirtás a megfelelő használati mód."</i></p>

<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) KE15 kezelési egységénél csak azokat a nyiladékokat indokolt feltüntetni, amelyek útként (erdészeti magánútként) funkcionálnak. Tavalyi erdőterület igénybevétellel a Várvölgy 025/1 hrsz-ú ingatlanon belül egy újabb dolomit bánya létesült, amelynek bővítésének engedélyezése most van folyamatban. Ezt a területrészt indokolt a KE15 kezelési egységénél feltüntetni. Ezen kezelési egységen belül a fásítások létesítése őshonos fafajjal történjen, intenzív fafajok mellőzésével.</p>	<p>A FT a javaslatnak megfelelően módosult.</p>	<p>nyiladékok: töröltük a KE15 elnevezéséből Várvölgy 025/1: feltüntettük a KE15-nél fásítások létesítése: Kötelezően betartandó előírásoknál beépítettük: Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban történő alkalmazásának teljes körű mellőzése (E65)</p>
<p>(VJH Erdészeti Osztály levele alapján) 3.2.3. Fajvédelmi intézkedések fejezetnél több erdei élőhelyhez tartozó jelölő faj hiányzik.</p>	<p>Nem igényel beépítést.</p>	<p>A 3.2.3. fejezetben az "egyéb, az előző fejezetekben nem szereplő fajspecifikus kezelési javaslatok" szerepelnek csak, nem szükséges minden jelölő faj feltüntetése.</p>
<p>Magán erdőgazdálkodó 2018.04.26: Területünkön vannak felhagyott bányák, amit utó-hasznosítási céllal turisztikai céllal fogadott el Gyenesdiás Önkormányzata. Társaságunk (mint tulajdonos) érdeklődik, hogy ezen felhagyott bányák további hasznosítása a N2000 FT-ben szerepelhet-e, ha igen, milyen formában?</p>	<p>A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.</p>	<p>Egyedi elbírálást igénylő felvetés; vizsgálni kell a terület védettségi besorolását és a területen előforduló természeti értékeket. A felhagyott bányák gyakran jelentenek akár fokozottan védett, közösségi jelentőségű fajok számára is élőhelyet.</p>
<p>Magán erdőgazdálkodó 2018.04.26: a (kivett) földterületek (agyagbánya, kb. 20 ha) sorsa is erősen megkérdőjelezhető, nincs-e arra lehetőség, hogy egy egészen másfajta besorolást kapjanak ezen területek.</p>	<p>A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.</p>	<p>A felvetés országos szintű jogi szabályozást igényel.</p>

<p>Magán erdőgazdálkodó 2018.04.26: Próbáltam (pályázati úton) sétautak kiépítésére, turisztikai fejlesztési céllal segítséget kérni a Nemzeti park munkatársaitól. A jelenlegi sétautak erősen leromlott állapotúak, így csak a turisták által kitaposott ösvényeken lehet látogatni az erdőnket, ami közel se jó, hiszen ha komolyan vesszük, hogy védett, fokozottan védett növények sokasága van területünkön, így nincs lehetőség a kulturált erdei sétákra stb.</p>	<p>A fenntartási tervbe a javaslat ebben a formában nem átültethető.</p>	<p>Egyedi elbírálást igénylő felvetés, vizsgálni kell a tervezett sétautak nyomvonalát, hogy ne veszélyeztessen védett, fokozottan védett és/vagy közösségi jelentőségű fajokat, illetve azok élőhelyeit. A turistautak jelölése és karbantartása a Magyar Turisztikai Szövetség koordinációjával történik, a természetvédelmi kezelővel egyeztetett módon.</p>
<p>Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Balatongyörök 1/A (nem támogatott) A teljes érintetlenséget nem javasoljuk viszont Örökerdő üzemmódban a készletgondozó használat (régén szálalás) alkalmazása elfogadható</p>	<p>Nem igényel beépítést.</p>	<p>A "Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok" közt szerepel: "...javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő üzemmód alkalmazása."</p>
<p>Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Balatongyörök 1/G (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható</p>	<p>Nem igényel beépítést.</p>	
<p>Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Balatongyörök 18/A (nem támogatott) A teljes érintetlenséget nem javasoljuk viszont Örökerdő üzemmódban a készletgondozó használat (régén szálalás) alkalmazása elfogadható</p>	<p>Nem igényel beépítést.</p>	<p>A "Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok" közt szerepel: "...javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő üzemmód alkalmazása."</p>
<p>Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Balatongyörök 18/B (részben támogatott) A cseres tömb különválasztását javasoljuk ez a terület kb 1/4-e. Ott gazdálkodást fenntartanánk.</p>	<p>Nem került beépítésre.</p>	<p>A KE3 területi aránya összesen csak 1%, az aktuális beavatkozások egyedi elbírálást igényelnek.</p>
<p>Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Balatongyörök 24/A (nem támogatott) Erdőtervezéskor döntsük el.</p>	<p>Nem került beépítésre.</p>	<p>A KE3 területi aránya összesen csak 1%, az aktuális beavatkozások egyedi elbírálást igényelnek.</p>

Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Balatongyörök 24/B (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Balatongyörök 45/A (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Zalaszántó 34/C (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Zalaszántó 34/D (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Gyenesdiás 1/C (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Gyenesdiás 3/A (nem támogatott) A teljes érintetlenséget nem javasoljuk viszont Örökerdő üzemmódban a készletgondozó használat (régén szálalás) alkalmazása elfogadható	Nem igényel beépítést.	A "Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok" közt szerepel: "...javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő üzemmód alkalmazása."
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Gyenesdiás 5/A (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Gyenesdiás 14/A (nem támogatott) A teljes érintetlenséget nem javasoljuk viszont Örökerdő üzemmódban a készletgondozó használat (régén szálalás) alkalmazása elfogadható	Nem igényel beépítést.	A "Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok" közt szerepel: "...javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő üzemmód alkalmazása."
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Keszthely 27/A (nem támogatott) Bálványfával fertőzött terület Érintetlenül hagyását nem javasoljuk	Nem került beépítésre.	A KE3 területi aránya összesen csak 1%, az aktuális beavatkozások egyedi elbírálást igényelnek
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Rezi 42/A (nem támogatott) Erdőtervezéskor döntsük el.	Nem került beépítésre.	A KE3 területi aránya összesen csak 1%, az aktuális beavatkozások egyedi elbírálást igényelnek

Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Vonyarcvashegy 6/C (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Vonyarcvashegy 6/D (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Vonyarcvashegy 8/C (nem támogatott) Főfafaja Feketefenyő (45 %), Cser (43 %) érintetlenül hagyását nem javasoljuk.	Nem került beépítésre.	A KE3 területi aránya összesen csak 1%, az aktuális beavatkozások egyedi elbírálást igényelnek
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Vonyarcvashegy 8/G (nem támogatott) Bálványfa 12 %, akác 28 % Érintetlenül hagyását nem javasoljuk	Nem került beépítésre.	A KE3 területi aránya összesen csak 1%, az aktuális beavatkozások egyedi elbírálást igényelnek
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Vonyarcvashegy 9/C (támogatott) Az érintetlenül hagyása elfogadható	Nem igényel beépítést.	
Állami erdőgazdálkodó javaslata 2018.05.11: Vonyarcvashegy 9/D (nem támogatott) A teljes érintetlenséget nem javasoljuk viszont Örökerdő üzemmódban a készletgondozó használat (régén száralás) alkalmazása elfogadható	Nem igényel beépítést.	A "Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok" közt szerepel: "...javasolt a folyamatos erdőborítást biztosító örökerdő üzemmód alkalmazása."

AGRÁRMINISZTERIUM

Nyilatkozat

A HUBF20035 Keszthelyi-hegység kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási terve megfelel az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet 4. §. (4) bekezdésben foglalt tartalmi és formai követelményeknek. A Natura 2000 fenntartási tervet a Natura 2000 fenntartási tervek Szakmai Bizottsága elfogadta.

A HUBF20035 Keszthelyi-hegység Natura 2000 területre vonatkozó fenntartási tervet, az agrárminister megbízásából, jóváhagyta:

Balczó Bertalan
természetvédelemért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2021. január „21.”